

KRONIKA

Skríbeně

|||

Díl

IIVV

KAPITOLA

L IDÉ

RODY **DOMY**

1967

Situace domů
před požárem
v březnu 1920

Požár vznikl
8.3.1920 u Peřinů
uhořela 50tiletá J. Sedláčková
a 23 domků v.čtetně č. 37 a 68

POŽÁR

Navrátil V. č. 108,	Plhák J. č. 107,	Směták J. č. 106,	Hladiš Al. č. 105,
------------------------	---------------------	----------------------	-----------------------

===== ulice ===== ulice =====

Hrabal = 5 =	Zháněl = 6 =	Obkrácil = 7 =	Svačinka = 9 = Svozil = 9 =
Halíř = 1 =	Hloch = 2 =	Směták Fr. = 3 =	Spáčil = 4 =

===== tehdejší ulička =====

Řoutil = 19 =	Koloušek = 20 =	Peřina požár = 15 =	Šustek = 14 =	Sedláčková uhořela =	Absolón dnes Tichý Ant. = 18 =
Vlček B. = 10 =	Macháč I. = 11 =	Mrtvýnek kostelník = 13 =	Hostovo humno	Hostova chalupa dnes Vašíček B.	Pavlík = 12 =

===== ulice za zahradami =====

Králova zahrada ===== samoobsluha - Jednota ==

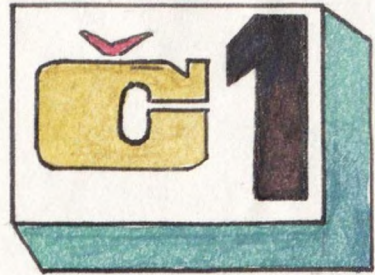
===== Farské pole ===== farské pole =====

===== cesta za humny ===== cesta za humny =====

===== cesta k nádraží ===== cesta k nádraží ===== cesta k n.

~~Opletal Ludv.
= č. 37 =~~
~~Stejskal Alf.
= č. 68 =~~

Průcházka č. 34

Fiala Josef - 1927, Fialová Eliška - 1928,

Dnešní potomci starého rodu Fialova pamatují, jak na staré kovárni oháněl se kladivem jejich pradědeček. Kovárna tu stála od nepaměti ...

A říkalo se, že stojí daleko za vesnicí ... To proto, že dnešní "chajdy" končily číslem 68 a 61 a pak už bylo pole. Bylo to kolem roku 1870, kdy chalupník Josef Mrtýnek z č. 56, postavil a pak prodal domky č. 105 a 106, - kdy po železnici nebylo ještě památky.

V době první světové války / 1914 - 1918 /, sloužila kovárna c.k. rakousko-uherskému eráru. Pracovalo tu 5 i více vojínů-kovářů a prostora dnešního sokolského cvičiště byla v té době opravdovým "rejdištěm", název, který příslušníci starší generace ještě stále užívají. A chasa bývalo tu veselo ...

Fialova rodina - to byli kováři od kosti. Dědeček tu robil ještě v roce 1939, - v Nákle čtyři jmenovci a všichni kováři už od Adama ...

Po otci převzal kovadlinu zástupce čtvrté generace : Josef Fiala, nar. 1927, který po zkušené u různých mistrů, zůstal "černému řemeslu" věrný. Pracuje od roku 1952 v kovárni m.p. Moravské železární v Olomouci - Řepčíně .

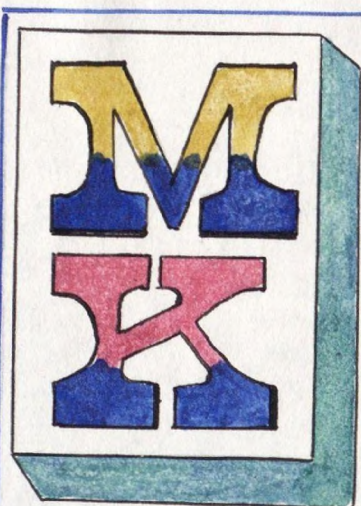
Kovárna zmizela ... Poslední zbytky vzaly za své v roce 1954 . O stáří svědčí i to, že při opravě staré kuchyně byl objeven starodávný krb .

Manželé Fialovi měli svatbu v r. 1952, manželka Eliška, roz. Pospíšilová je horeckou rodačkou.

V chalupě jsou ještě "tři chlapi". Jsou to synové : Josef, nar. 1953, Petr, nar. 1954 a Ondřej, nar. 1956 - školáci . Muzikanti, kteří s otcem tvoří "kvarteto" .

V letech 1943-53 bydlela tu rodina Břetislava Vašíčka, který si vzal dceru Barb. Fialové a dnes vlastní dům č. 38 .

Fialová Barbora, nar. 1902, matka Josefa Fialy, hospodaří tu ještě na výměře 1,53 ha .-

2

RNDr Milan Král - 1923 ;

CSc

vědecký pracovník a vedoucí výpočetního střediska PU v Olomouci - je potomkem řídicího učitele Františka Krále, prvního skrbeňského kronikáře.

Dům č. 2, který je jeho majetkem byl zbudován v r. 1864 Janem Krylem. Tuto chalupu zdědil po svém otci a od Kryla ji předtím v roce 1912 získal Jiří Král, který ji držel do roku 1932. Chalupa zahrnovala dnešní čísla 2, 55 a 216 a Milan Král získal tuto nemovitost po úmrtí rodičů v roce 1945.

Část usedlosti (č. 55) byla prodána v r. 1947, Stanislavu Úchvatovi, který se sem přistěhoval z Hynkova. V roce 1950 - č. 216 odprodáno Františku Mrlíkovi, hospodářskému správci ve Skrbeni.

Do roku 1926 bylo u chalupy 40 mír pole. Tato zemědělská půda byla rozdělena stejným dílem mezi Františka Krále a jeho bratra Jaroslava, jenž se přiženil na č. 41. Pozemky, které vlastnil František Král, byly pronajaty různým zájemcům z místa.

V roce 1948 přešly do majetku Československých státních statků. U domu zůstala jen zahrada o výměře 2 míry, která je intenzivně odhospodařována .

Stavební změny : 1931 - přestavba bývalého výměnku chalupy na jednoposchoďový - na svou dobu moderní - domek, dnešní číslo 2.

Rodina Králova byla v úzkém styku s básníkem Petrem Bezručem. Byl tu častým hostem a zajímal se o bohatou sbírku motýlů a zahradu.

V letech 1950 - 1958 pomáhala mu ve vedení korespondence a uspořádání knihovny Králova dcera - Jiřina, která poměrně mladá zemřela.

V přítomné době bydlí tu RNDr Milan Král. Jeho domácnost vede přes 40 let (už rodičům a sestře Jiřině), Anna Úchvatová, nar. 1900, která pochází z Hynkova .

Šolcová Anežka - 1896,
vdova

Nynější dům čís. 3, - byla dříve hospodářská usedlost - chalupa - ke které patřila zemědělská půda ve výměře 8ha. Hospodařila zde rodina Mikulkova. Usedlost byla pak postoupena dceři Anně, která se provdala za Antonína Loutockého z Luběnic.

Z tohoto manželství vzešlo 8 dětí - 2 chlapci a stejně tolik děvčat. Po smrti majitele převzala budovu dcera Marie, která se provdala za Špačka - stavitele - který přestavbou v roce 1923 přeměnil budovu v moderní jednopatrový dům.

Pro nedostatek finančních prostředků k úplnému dokončení této přestavby ale nedošlo. Dům přešel do vlastnictví věřitele - Rolnické záložny v Křelově, která jej financovala. Roku 1933 prodala záložna dům manželům Šolcovým a část domu - dřívější výměna s pozemky v šíři této výměny - připadla po koupi Jakubovi a Anežce Čepovým a Josefu Čepovi. Od této doby dostala tato část nové číslo - 182 .

Manželé Šolcovi dokončili přestavbu a uskutečnili přístavbu do dvora.

Při válečných událostech v květnu 1945 - byl objekt značně poškozen a na několika místech pobořena střecha.

Jan Šolc, dříve úředník ČSD - nar. 1890, zemřel v roce 1966. Byl obětavým funkcionářem spolků a hlavně Sokola, kde působil přes 40 let. Nadivadelní scéně s úspěchem režisoval desítky divadelních her s různou problematikou - byl vzdělavatelem, sokolským a hesičským písmákem - oblíben mezi lidmi.

V letech 1935 - 1951, bydlel zde se svou rodinou František Novák, než si postavil rodinný domek č. 217 .-

V nájmu zde bydlí :

Karel Ševčík - 1919, Ševčíková Anna - 1924,

a jejich dcery: Ludmila, nar. 1948, Zdena, nar. 1949.

Karel Ševčík, povoláním hodinář, je předsedou TJ. Sokol ve Skrbeni, členem rady MNV a předsedou finanční komise. Jeho " koníčkem " vedle Sokola - je divadlo a zpěv .

Coufalová Ludmila - 1899 ,

vdova po rolníku Josefu Coufalovi, který v r. 1958 - hospodařila zde do roku 1956 na výměře 75 mír - samostatně se svými syny.

V roce 1897 byl majitelem usedlosti č. 4. Jiří Král. Dne 5.8. toho roku o půl 3. hod. odpoledne zapálil blesk toto stavení. Lidé s primitivními prostředky se snažili oheň zdolat, ale teprve až přijela posila hasičů z Příkaz a Horky - byl požár lokalizován. To dalo podnět k založení hasičského sboru ve Skrbeni ...

Pak vlastnili dům manželé Kaksovi a od nich jej v roce 1908 koupil Josef Coufal, který pocházel z č. 29. Držba byla zmenšena o výměru 20 mír, který dostaly věnem pravdané dcery.

S výměrou 55 měřic šlo se v roce 1956 do ustaveného JZD. Po likvidaci připadly tyto pozemky Státním statkům, kde v rostlinné výrobě pracují oba synové :

Josef Coufal - 1921,
Vladimír " - 1928.

Vladimír Coufal je organizován v Československé straně lidové a po 4 roky je předsedou MO ve Skrbeni.

" Coufalova chalupa " doznala značnou změnu-. Byla provedena nová fasáda - zasazeny okna , před okny zřízena zahrádka a na dvoře likvidovány stáje, které nesly stopy války . -

SS

5

Spunda Josef - 1898 - Anežka Špundová - 1902

Josef Špunda narodil se v Chomoutově a ze Sedliska se v roce 1923 přizemil do Skrbeně.

Měl za sebou hodně organizačních zkušeností, spoluza-kládal v Sedlisku dělnickou mládež už v r. 1919, o rok později v Horce DTJ a dělnický soc. demokratický krou-žek, jehož byl předsedou.

Dům č. 5. ve Skrbeni náležel do té doby Josefu Škraba-lovi, ktejčimu, který jej odkoupil před více jak 50 le-ty od Frant. Andrýska - předědečka dnešního souseda.

Z původního Andrýskova majetku vznikly tehdy vlastně 4 donky, neboť Andrýskův majetek byl tehdy rozsáhlý a byl zde i žudr .

Josef Špunda dům tehdy pokrytý šindelovou střechou - dřevěná krytina - celý přestavěl a ponechal jenom dvě hlavní zdi. Přestavby trvala dva roky a prováděl si ji sám Špunda - dovedný zedník .

I ve Skrbeni nezůstal Josef Špunda stranou veřejného dění :

po našem osvobození v květnu 1945 - stal se prvním předsedou MNV a pak " znechucen " odešel do ústraní .

Josef Špunda jako maloročník hospodaří dosud samostat-ně na výměře 1,93 ha půdy, čítaje vto Rubešovu zahra-du za Křepelkou - v zadním poli .

Josef Špunda ml. - 1941 - Špundová Libuše - 1941,

jsou nyní majitelé domu.-

Josef Špunda absolvoval čtyřletou ZTŠ v Olomouci a před nastoupením základní vojenské služby pracoval ja-ko agronom v JZD Skrbeň. Nyní působí v Litovli, kde je vedoucím Agrotechny.

Manželka Libuše, roz. Růsnerová, pochází z Nákla .

Šustek Josef - 1909, Sustková Marie - 1911,

Otec dnešního majitele - Josef Šustek starší - bydlel se svou rodinou do roku 1917 na čísle 137. V tomto roce koupil od Václava Mrtýnka usedlost č. 6. za 1600 zlatek.

Stavení bylo rozsáhlé a dodnes se říká " Šustkovi z gruntu ". . . ale kup byl uskutečněn bez pole, které Mrtýnkovi / dnes č. 11 / zůstalo. Šustkovi hospodařili na najatých pozemcích - pachttech .

Otec Josef Šustek zemřel v roce 1954 ve věku 78 let. Obdělával 17-18 měric pole a po sezoně pracoval jako kampaňový dělník při nakládce řepy na nádraží. Osvědčenou polní " mechanizací " byla v té době kosa, kterou stařeček Šustek dovedl se ohánět a tak byl hojně vyhledáván.

Syn Josef Šustek ml. oženil se v r. 1934 s Marií Pospíšilovou z Nákla a následující rok převzal dědictví. Pole měl na příkazském katastru a vlastnila jej Vidrová z Unčovic, kam plátil pachtu: 600 K z měrice . Za protektorátu převzal Vidrovo pole německý umsidler Seitz a pachtýř mu musel dáti krávu, krmivo a podsevek.

Přes okupaci byl Josef Šustek nasazen do Letova v Olomouci od r. 1954 pracuje v Opravářenském závodě v Horce n.Mor., kde po 4 roky byl vedoucím BSP, je vedoucím stranické skupiny a zastává funkce o odborovém hnutí. Jako 16letý mladík zúčastnil se archeologických vykopávek / v letech 1925-26 / ve Skrbeni " na hradisku ".

Josef Šustek je " skrbeňský kmoch . . . " a jako takový znám v celém okolí . Jeho syn Josef Šustek, nar. 1935 - oženil se na č. 202 a pracuje v Mor. železárnách.

Jan Smička - 1942 , Věra Smičková - 1945 ,

Šustkova dcera Věra, provdala se v roce 1967 a její manžel Jan Smička pochází ze Senice. Dům číslo 6. převzali dědictvím a provedli v něm důkladnou přestavbu. Jan Smička je zaměstnán v Opravářenském závodě v Olomouci a Věra je prodavačkou ve zdejší samoobsluze .

Vovesný Vilém - 1910,
Vovesná Alžběta - 1916,

Roku 1840 je č. 7. ve Skrbeni vedeno jako zahradnická - t.j. chalupnická - usedlost a také výměra 26 měric pole tomu odpovídala. Hospodařil tu František Kvapil s manželkou Marií, roz. Krylovou. Ti také postavili výměnu - dnes samostatné číslo 114 .

Z 8mi dětmi převzal usedlost Josef Kvapil, nar. 1853 s manželkou Marií roz. Doleželovou, nar.r. 1866. Měli deset dětí :

Marie se provdala za kováře Hladiše na č. 28 - dědictví po matce Doleželové, - Josef / svobodný / hospodařil na č. 7. a byl také řezníkem a hostinským na obecním hostinci ve Skrbeni do r. 1937, Frolián, pomáhal na chalupě č. 7. - Anežka, provdaná za Jakuba Přídala, zedníka na čísle 130, Matěj, byl hostinským a řezníkem na Hynkově / bydlí nyní na č. 114, dále byl Karel, který padl v první světové válce, Maxmilián, rovněž řezník, - Ludmila, provdaná za Frant. Andrýska, na č. 116, - Božena, pracovala se sestrou Františkou, Froliánem a Josefem doma na zbytku 12. mír pole - ku kterému si dále pronajali pole až do výměry 36 měric.

V roce 1938 byla obytná část opravena, ale brzy potom ve dnech podzimní mobilizace vypukl zde požár, který byl založen a padla mu za oběť i veškerá píce uložená na půdě. Přes vízelnou dobu bylo přikročeno k znovuvybudování.

16.4.1939 přistěhovali se sem manželé Vovesní / Alžběta, dcera Františky /, kteří do Skrbeně přišli jako vystěhovanci z Podkarpatské Rusi, kterou pro arbitráži ve Vídni 15.3.1939 obsadili Maďari.

Zdělili zbylou výměru / 2,24 ha půdy / a dnes tyto polnosti obdělává státní statek .

Vilém Vovesný zaměstnán je v zemědělské ekonomice při cukrovaru v Uničově.

Jejich syn Jaromír - je zootechnikem na státním statku v Vojnicích, dcera Pavla, provdaná Hradilíková bydlí v Karvinné a její manžel Karel pracuje v OKD. Nejmladší dcera Marie, nar. 1950, studuje ZTŠ v Olomouci.

V roce 1966 " padla " na Podvrbí Kvapilova stodola, protože dosloužila . . .

Vrbka Vojtěch - 1897, Vrková Ludmila - 1902

Grunt. č. 8. byl až do r. 1821 vlastnictvím rodiny Chlupáčků, kdy jej koupil chalupník Josef Vrbka, který pocházel ze Lhoty, nejdříve si koupil Šolcův grunt v Unčovicích, který prodal sestře. Vrbkova manželka Marie, roz. Navrátilová zemřela v r. 1866 " na cholera ".
Měli 2 syny a 3 dcery.

Hospodářství pak převzal syn Josef, nar. 1831 a zemřel r. 1882. Dědicem se stal syn Jakub Vrbka. Zemřel v r. 1933 a jeho manželka Marie, roz. Šubová z Dolan v r. 1940. Jsou pochováni na zdejším hřbitově. Měli 4 dcery a 3 syny.

Andělu, provdanou za Frant. Kleina, rolníka č. 44. zde,
Ludmilu, učitelku, provdanou za Frant. Dostála v Černovíře,
Františku - zůstala svobodná a žila na č. 44,
Marii, nar. 1888, provdanou za Alex. Fialu vr. insp. ČSD.
Gabriela, nar. 1898 - žije jako řed. zeměd. škol. v.v. č. 54
Františka, nar. 1900, posledně úř. ONV. - žije v Litovli -
a Vojtěcha - nar. 1897, který se v r. 1923 oženil s Ludmilou Čehovskou z Olšan a převzal hospodářství. Mají syna a dceru. - Vladimír, nar. 1924 absolvoval střední zemědělskou školu a pracuje jako mechanizátor. Ludmila, nar. 1925 je provdána za Václava Vymětala na č. 15 - dnes zootechnika na státním statku ve Skrbeni .

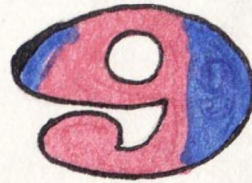
Usedlost č. 8. byla do r. 1898 celá pod dochovou střechou, kdy stavení a chlévy byly přestavěny a pokryty břidlicí. V roce 1928 byla přikoupena stodola od čísla 6. a k ní přistvěna kůlna. Stará stodola a přilepená výměna byla rozbořena.

V roce 1938 obytná budova s velkou zásobou sena a sousedním stavením Kvapilovým " lehla popelem ..." Byla to v noci v prvních hodinách mobilizace .

Při gruntě bylo asi 15 ha zemědělské půdy, se kterou majitel vstoupil v roce 1956 do nově založeného JZD. a stal se zde agrotechnikem .

První žací stroje / travní / byly do Skrbeně dovozeny v bednách z USA a skládány na zahradě č. 8. pro Gabr. Zlámalu, Jakuba Vrbku, Gabriela Vogla a Fl. Podivínského. Vojtěch Vrbka v obci si první pořídil obilní samovaz s pomocným motorkem - r. 1938.

Od svých 16 roků věnuje se včelařství / t.j. přes 50 let / a pořídil si také první pojízdný včelín, kterým kočoval i do vzdálených míst. Dnes v důchodě - pracuje jako noční hlídač v porodnici vepřina státního statku .-

Jan Vymětal - 1901 , Vymětalová Ludmila - 1906 ,

Rohový dům na Podvrbí - popisné číslo 9, patřil do roku 1930 manželům Gabrielu a Justině Vymětalovým, kteří na tehdejší chalupě hospodařili .

Stavení bylo chalupnického typu : přízemní s dochovou střechou. Přední zdi byly dřevěné, olemované maltou a při kopání nových základů / celá přestavba uskutečněna v roce 1938 / byl nalezen mlýnský kámen, jaký se předtím používal a částečně potvrzen údaj, že v těchto místech kdysi stál onen " druhý mlýn " / Hynkov patřil ve feudální době ke Skrbeni /, jak známe z písemných dokladů.

Přestavbu prováděli dědici Jan a Ludmila Vymětalovi. Jan Vymětal byl dlouholetým funkcionářem Občanské záložny ve Skrbeni, mnoho let cvičitelem, náčelníkem a starostou zdejšího Sokola.

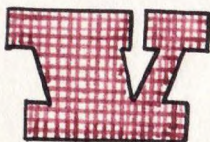
Při " chalupě " bylo asi 5 ha pole, které Vymětal obdělával samostatně do roku 1956 a pak se stal členem JZD, které se v obci ustavilo. Byl jeho funkcionářem a v letech 1958 - 59 předsedou tohoto družstva.

Po likvidaci JZD v roce 1962 přešly tyto pozemky do sféry státních statků, kde dřívější majitel působil jako vedoucí rostlinné výroby do roku 1965, kdy odešel do důchodu.

Při domě č. 9. je zahrada v rozloze 52a.

Jeho manželka - Ludmila Vymětalová, roz. Prokopová - dnes rovněž v důchodě je povoláním učitelka : ve Skrbeni působila skoro 30 roků a vychovala tu dvě generace.

Manželé Vymětalovi neměli vlastních dětí : jejich osvojený syn Josef Vymětal, nar. 1944 - vystudoval ZTŠ v Olomouci a po vykonání voj. pres. služby studuje dále .

10

Vodička Martin - 1897, Vodičková Marie - 1901 ,

Martin Vodička, který dnes bydlí na čísle 10. na Podvrbí je zdejší rodákem. Narodil se na Vyhánalově v č. 76 - manželka roz. Vojáčková, rovněž z obce .

Ve třicátých letech za svízelných hospodářských poměrů si Vodička - zedník - postavil na nové čtvrti za nádražím malý rodinný domek, který udržel - i když jiné věkřitických letech přišly " na bubem " . Živil se na pachttech a na čísle 176 bydlel až do roku 1945 .

Po osvobození odstěhoval se do prostornějšího domku na Podvrbí č. 115, dřívější výměny čísla 11. Zde provozoval malozemědělství - držel 7 ha půdy a choval 5 krav, 3 prasnice a 6 vepřů na dodávku.

Majitelem tohoto domku byl vr. lesní rada v.v. Čelechovský z Bratislavy. Ten také tento domek i s polnostmi v roce 1956 prodal a nájemce Vodička musel se odstěhovat na č. 10.

Byl to dřívější grunt Bednáříků, který byl postupem doby rozdělen na tři samostatné čísla.

Výměnu - dnes č. 213 - získal syn Bednáříkův Gabriel, druhá část / dnes č. 86 / připadla manželům Pallovým a Vodičkům číslo 10.

Martin Vodička - hlavně po našem osvobození - zúčastňoval se spolkového života / hasiči / a také politického dění v obci.

Po volbách v roce 1946 - stal se předsedou MNV a byl jím potřikráte. Naposledy byl zvolen v roce 1964 a pak v roce 1965 pro nemoc požádal o zproštění .

m

11

Mrtýnek Václav - 1892, Mrtýnková Ludmila - 1903

Mrtýnek Václav pochází z č. 56 u kostela a jeho otec držel původně i č. 51.

Zdědil grunt č. 6., který byl v roce 1917, v době jeho "vojančení" prodán Šustkům a který do r. 1892 drželi manželé Frýbortovi.

Po jejich úmrtí se na čísle 6. vystřídalo mnoho nájemníků: Jiří Směták, Záruba Fl., Aug. Halouzka, Dolínek a další.

Usedlost č. 6. byla prodána na tři části - za "babku". Pole tu zůstalo a bylo pronajímáno různým zájemcům.

V. Mrtýnek vrátil se z vojny v roce 1917, protože mu jako zemědělcovi byla poskytnuta úleva. Bydlel na čísle 56 a své pozemky obdělával společně se svým bratrem.

Prostorný dům číslo 11. na Podvrbí koupil v roce 1928 od někdejšího starosty obce Fl. Nováka, který spekulací přišel o veškerý majetek. Tento Novák se po prodeji odstěhoval do vedlejší výměny / dnes č. 115 /, ale ani tam dlouho nepobýl.

Manželé Mrtýnkovi obdělávali 80 mír pole samostatně až do roku 1956, kdy vstoupili do JZD.

Družstvo přestavělo jejich chlévy pro vepřový dobytek, po likvidaci má zde vepře státní statek a manželé Mrtýnkovi jsou zaměstnáni při poklidu.

Jejich dcera Radka, provd. Peřinová je manželkou traktoristy JZD v Křelově, syn Mojmír Mrtýnek - 1933, ženatý bydlí v č. 237.

Dcera Mrtýnková Dobromila, nar. 1945, pracuje jako administrativní pracovnice v zemědělském sektoru.

. - 0 0 0 - .

over

CF

12

Coufal František - 1900, Coufalová Marie - 1902,

Domek č. 12 na Podvrbí - majetek Martinkův - převzal roku 1900 Martin Coufal.

Bylo to obvyklá dochová " chajda ", která se ničím nelišila od okolních. Nový majitel ji opravil, neboť byl zednickým mistrem, který ve Skrbeni a okolí stavebně podnikal spolu se svým bratrem stavitelem, který se odstěhoval do Slatinic.

Martin Coufal ve svém domě zařídil obchod s osadnickým zbožím a po dvou letech jej přenesl do staré školy, která stála vedle dnešní, " aby byl na raně ..."

Na tomto místě se obchovalo do roku 1915 a pak se krám odstěhoval zpět na č. 12.

Martin Coufal se pak dále zbyýval jen stavebními pracemi a obchod převzal jeho syn František. To se stalo v roce 1924.

Coufalovi také drželi pole a to 28 měric vlastního a měli k těmto polnostem přiměřený stav dobytka.

Martin Coufal zemřel na následky autonehody u Křepelky a kaplička ve skale je jeho dílem.

Coufalův rod obchodoval ve Skrbeni půl století. Likvidoval v roce 1950, kdy soukromníkům nedostával se přiděl zboží a František Coufal vydával jako zaměstnanec Uhel-
ných skladů palivo pro skrbeňské spotřebitele.

S polnostmi v r. 1959 vstoupil do JZD a tento majetek jako v jiných případech převzal v roce 1962 státní statek.

Dcera Zdenka Coufalová, nar. 1928 se provdala za místního občana Miroslava Hejzlara a bydlí na č. 160.

Syn Lubomír Coufal, odstěhoval se do Vítkova a kde žije s rodinou a pracuje v textilním průmyslu .

. - o o o - .

Coufal Lubomír - 1931, Coufalová Jarmila - 1932,

rodina se třemi chlapci se sem " vrátila " z Vítkova během roku 1967 - po uzávěrce této stati .-

Běhal Alois - 1895, Běhalová Anna - 1901,

Chalupu čís. 13. na Podvrbí - odklud pocházel rod Nepustilův, znají staří pamětníci zcela jinak. Byla rozsáhlá a její někdejší majitel, František Nepustil - byla osoba velmi známá v celém okolí.

Tak v kronice obce Nákla se dočteme, že Fr. Nepustil byl v roce 1898 zvolen v první poradní schůzi výboru družstva pro odvodnění pozemků, které se ustavilo v Nákle s cílem odvodnit pozemky ve směru ze Skrbeně do Unčovic.

Nepustilovo stavení zahrnovalo dnešní čísla 156 a 138. V prvním byla výměna a tato část byla v roce 1922 prodána A. Slavičkovi z Náměště, který tu zařídil pekárnu. Na čísle 138 vystřídalo se v průběhu let / bylo postaveno asi kolem roku 1890 / mnoho nájemníků - než přešlo do rukou dnešního majitele.

V posledních desítiletích - asi od roku 1920 - žily zde 3. sestry Nepustilovy, z nichž poslední - Marie Nešporová v roce 1960 zemřela a všechny jsou pochovány na zdejším hřbitově.

Z tohoto domu pocházel také Rudolf Nepustil, úředník ČSD, který se přiženil na č. 53. a před mnoha lety zemřel. Z početné rodiny žije dnes jediný Josef Nepustil, berní úř. v.v. v Olomouci.

Červený kohout. V sobotu odpoledne o žních roku 1934 vypukl na Žaběnci u Spurných při pečení chleba požár. Silný vítr zanesl jiskru i na dochovou střechu stodoly vzdálené 150m od ohniště. Přenesl se na chlévy a obytné stavení a sobotní večer viděl jen ohořelé zdi. Stejně tak dopadla i Bednáříkova stodola č. 10, kam přelétla zase jiskra z Nepustilova stavení - ačkoliv je vzdálena 400m. Příčina rychlého vznícení - samý doch.

V roce 1960 koupil chalupu Alois Běhal, říd. uč. v.v., který poslední léta působil v Příkazích. Dcera Květa Šišolová, vyučovala na škole ve Skrbeni do r. 1964. Nyní působí v Olomouci, kde rovněž vyučuje manžel Štěpán Šišola, pocházející ze Zakarpatské Ukrajiny.

K domu patří dosti rozlehlá zahrada. Byla ještě větší, ale v roce 1926 si občané na žaběnci vynutili odprodej s poukazem na stísněný prostor.

V okupačních letech do 18. dubna 1945 " hospodařil " zde německý " umsidler Drefs . Pachtýři Nepustilova pole - mu seli mu postoupiti pozemky, které jim sloužily k obživě. Na jaře 1945 - byly však opět v jejich držení . . .

lámal Václav - 1900, Zlámalová Bohumila - 1914,

První známí majitelé usedlosti č. 14. na Podvrbí - manželé Ondřej a Marie Vyhlídalovi - hospodařili zde do roku 1898.

Jejich nástupcem se stal Josef Zlámal, který se v této části obce narodil r. 1860 a hospodařil tu na gruntě do svých 77 roků se svou manželkou Marií .

Podle údajů pamětníků - řádl zde " červený kohout " podvčetně : poprvé roku 1865, kdy vyhořelo humno. To se také opakovalo v roce 1890, kdy po požáru bylo humno zbouráno a postaveno tak, že s chlévy a stavením souseda byl celý prostor uzavřen. Při tomto požáru shožela střecha chlévů.

Hospodařilo se na 80 mírách pole a 10a lesa v " Panenském " u Hynkova. Dědictvím získal tento majetek v roce 1937 syn Václav Zlámal.

V letech 1935 došlo k adaptaci výměny. Do té doby byla v klíněna mezi grunt a sousedovo stavení č. 15. Prostor před ní vyplněn byl zahrádkou s květinami.

Následující rok byla provedena přestavba gruntu. Zdi z vepřovic byly nahrazeny cihlemi a došková krytina - kamennou.

Usedlost byla v roce 1956 začleněna do JZD. a družstvo upravilo selské chlévy pro své účely. Po sloučení družstva se státním statkem, ku kterému došlo v roce 1962 připadly polnosti státnímu statku, stejně jako chlévy, kde je ustájen statkový dobytek .

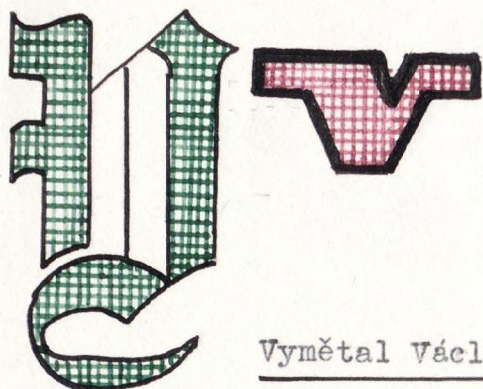
Spolumajitelka usedlosti Bohumila Zlámalová pracuje ve veřejných funkcích . Je po několik let předsedkyní Výboru žen - dnes Československého svazu žen - a poslankyní MNV.

V domě bydlí :

Zlámal Vác. ml. - 1943, Zlámalová Zdenka - 1944,

Pokorník Jarom. - 1943, Pokorníková Květ.- 1946,

Je to mladší generace Zlámalova rodu a oba mužové pracují jako traktoristé v zemědělství, stejně tak pracuje na státním statku V. Zlámal st. a B. Zlámalová .

15

Vymětal Václav - 1925, Vymětalová Ludm. 1925

Vymětal Frant. - 1897,

Grunt číslo 15. ve Skrbeni byl znova zbudován v roce 1893 - tehdejšími držiteli, manžely Josefem a Eleonorou Vymětalovými - jak svědčí záznam na kameni, který byl na pamět vsazen do štítu zdi .

Už tehdy patřily k němu polnosti ve výměře 13,30 ha, kousek lesa v Panenském u Hynkova .

7 měřic pole v Trávníkách u Hynkova, které jednak nebylo tak úrodné / ale i navštěvované zvěří / bývalo pronajato hynkovským malozemědělciům. Kousek pole o toku - byl pak prodán hynkovskému občanu - neboť " cvikl " šel loudavě obdělávat. Stařeček si však vymínil, právo přednostního odkupu, aby výmara u gruntu zůstala celá .

Josef Vymětal - byl opatrný hospodář a zemřel v roce 1939. Dva roku předtím odkázal stavení a pole svému vnukovi Vymětalovi Václavovi přes sirotčí soud.

Do doby jeho nezletilosti spravoval tento majetek jeho otec František Vymětal, majitel chalupy č. 35, jehož manželka roz. Bečáková z Příkaz také v posledních letech vedla domácnost stařečka Vymětala Josefa .

Václav Vymětal vstoupil jako jiní zemědělci v roce 1956 do JZD, které bylo v obci ustaveno - s výměrou a stavem dobytka.

Nyní pracuje ve funkci zootechnika na zdejším státním statku.

Václav Vymětal byl ve volbách r. 1964 zvolen za poslance MNV, je členem rady a předsedou zemědělské komise. Jeho manželka Ludmila - pochází z Vrbkova gruntu čís. 8.

Generální oprava bývalého gruntu provedena v roce 1965, kdy byla vyměněna okna a březolitová omítka .-

ývalý " Voglův hostinec " čís.pop. 16 .

Říká se, že je tomu více jak sto roků, kdy zde začal hospodařit rod Voglův.

Byla to chalupa, při které bylo asi 30 mír pole, chlévy a humno . Majitelé provozovali tu i živnost hostinskou a řeznictví. Nahoře byl i sál. Dnes je to " vetché " a na spadnutí, ale ve Skrbeni jsou pamětníci, že se tu ~~tu~~veselilo ještě v roce 1908 - později byl vyhrazen jen pro svatební veselí ...

Když si ve třicátých letech postavili Voglovi rodinný domek na Vyhnálově a tragicky tu zahynul jejich syn Alois - přestalo se tu hospodařit a na hospodě se vystřídala řada nájemníků: František Štafa, Jiřík Rosypal a Josef Štábl, který byl posledním, kdo tu čepoval ...

V posledních letech byla nájemcem Jednota, která zde měla prodejnu smíšeného zboží a na sklonku roku 1963 se přestěhovala do svého objektu a dosavadní způsob prodeje byl vystřídán " samoobsluhou " .

V č. 16, kde byla dřívě jatka - je umístěna prodejna mléčných výrobků. Jednotě to zřejmě vyhovuje - zákazníci však oprávněně poukazují, že prostředí připomíná " středověkou hladomornu " .

Lidové družstvo holičů zřídilo z hostinské místnosti před rokem svou provozovnu, kde se dva dny v týdnu " omlazuje a krášlí ... "

K chalupě Voglově patřilo i pole při okres. silnici ku Křepelce, kde stojí " Boží muka ". Ruzsáhlá dolina kolem mizí ... To proto, že buldozer urovnává rumisko a skládku harapantí, které sem lidé vyvázejí . . .

Dvůr 17 18

" Omšely " objekt uprostřed obce - Dvůr - má popisné číslo 17 - 18 a tuto krátkou historii :

Hlavní budova v hospodářském dvoře : zde byla tvrz . Roku 1530 koupil tvrz Jan z Hřiště - jehož erb je se svislým pruhem uprostřed budovy. Bude souhlesiti s erbem na portále. Budova bude asi z poloviny XVI. století .

Od roku 1550 byl zde pivovar - pak sladovna. Roku 1579 koupilo stetek město Olomouc - objekt renesanční, cenný pro historii města Olomouce .

Ostatní údaje viz : Kronika obce Skrbeně - díl I. - na straně 127 a 145 .

Objekt užívá v současné době " Státní stetek Olomouc - hospodářství ve Skrbeni " .

Obyvatelé :

Halaxa Jan	- 1911	Halaxová Františka	- 1922
Halaxková Jana	- 1942		
Motyčák Antonín	- 1925	Motyčáková Antonie	- 1920
Motyčák Jan	- 1947		
Kadlecová Karla	- 1944	Snášel Bohumil	- 1915
Bučková Veronika	- 1902	Bučková Anna	- 1896
Grebík Martin	- 1927	Grebíková Anežka	- 1929
Vávra Josef	- 1894	Vávrová Kateřina	- 1894
Blaženec Ludvík	- 1934	Blažencová Božena	- 1940

Podivínských grunt - pop.čís. 19,
dnes objekt Státního statku .

Poslední majitel : inž. Přemysl Zlámal .

V roce 1890 přiženil se do Skrbeně na grund č. 19, který do té doby patřil rodině Hostově - Florián Podivínský z Vel. Týnce. Jeho manželkou se stala dcera majitele této usedlosti - Františka Hostová .

Roku 1883 zachvátil toto stavení zhoubný požár, který se rozšířil i na sousední stavení Zlámalovo č. 20, a na Mrtýnkovo č. 21. V těchto staveních uhořel skoro všechen dobytek ve chlévech a dále se oheň rozšířil na stodoly od stavení Najdekrových č. 22 a Mikulkových č. 23 .

U gruntu č. 19. bylo přes 70 měric pole, které do roku 1935 obdělával majitel Podivínský, který zemřel v r. 1949 ve stáří 78 let. Jeho manželka Františka zemřela v r. 1954 a dožila se 85 let.

Zbytek výměry obdělával souseď - Gabriel Zlámal č. 20, jehož manželka Anežka pocházela z Podivínských rodu.

Dědicem tohoto majetku se stal inž. Přemysl Zlámal, syn G. Zlámala z č. 20, který usedlost postoupil do vlastnictví ČSSS a od té doby jej obdělává hospodářství ve Skrbeni.

Obyvatelé domu :

Josef Kadlec - 1904, Kadlecová Frant.- 1908,
oba rodáci ze Skrbeně , býv. zaměst. stát. statku,

Hromádka Zd. - 1926 traktorista st. statku,
Šimová Jarm. - 1937

Pop. číslo 20 - objekt Státního statku,

lámal Gabriel - 1891, poslední majitel .

Rod Zlámálův pochází z Příkaz a na čísle 20. zakotvil v roce 1840, kdy předek Zlámál vzal si za manželku dceru majitele usedlosti - Vymětalovu.

Půllánik na gruntě 20 obdělával před 90 měřic pole. Nacházelo se ve větších celcích : Devíti mělo 40 mír, 37 měřic bylo v zadním poli za Křepelkou, dále na Hradisku a v Trávníkách.

Při hlubší orbě na Hradisku našly se hromadné hroby kostí, zetlelé a deformované podkovy - svědčící o obětech " švédské války " a tak se tady v letech 1924-26 kutalo.

Gabriel Zlámál starší / zemřel v r. 1941 /, byl vlivnou osobou v hospodářských kruzích olomouckého venkova. Byl akcionářem mnoha rolnických korporací a velmi prospíval české věci v poněmčené Olomouci. Zaujímal vedoucí postavení v peněžních ústavech / Ústřední rolnické záložny v Olomouci / jejichž pomocí udržel Národní dům v Olomouci přes svízelné poměry v českých rukách. Měl značný vliv i v Hospodářském družstvu v Olomouci.

Jeho syn Gabriel / nar. 1891 / odešel v r. 1914, kdy byla vyhlášena mobilizace - na vojnu. Byl v ruském zajetí a vrátil se v roce 1920 jako legionář. V roce 1922 se oženil. Vzal si sousedku - Anežku Podivínskou, nar. 1893, která zemřela v r. 1950.

Obdělával stejnou výměru jako jeho otec a propagoval na tehdejší dobu pokrokové myšlenky v řadách selských. Mechanizoval své hospodářství a v roce 1946 si pořídil první traktor.

Jeho syn Přemysl Zlámál odešel za zaměstnáním v roce 1950 do zemědělské organizace. Složil předepsané státní zkoušky a byl promován na ing. zemědělství a pracuje ve Výzkumném ústavu zemědělském v Šumperku. Narodil se v roce 1935 a oženil se s Marií Mikulkovou, nar. 1935 z č. 52. Je vášnivým vyznavačem " mysliveckého řemesla " a vytrubuje " halali " při státních honech.

Zlámalová Vlasta, sestra, nar. 1922 - pracuje v Ústavu pro další vzdělání učitelů, je profesorkou a vedoucí katedry cizích jazyků.

Majetek Zlámálů byl v roce 1953 předán bez náhrady státnímu statku. Gabr. Zlámál byl od r. 1936 do okupace také starostou obce.

V domě bydlí : Frant. Obkráčilová, nar. 1905, důchod.
Stěpán Briško - 1929, Margeta Brišková - 1928,
zaměstnanci státního statku .-

M

Mikulka Frant. - 1906, Mikulková Růžena - 1909,

Grunt čís. 21. u kostela - patřil Mrtýnkům zvaným " Barchatí ".

V paměti je dosud Josef Mrtýnek a jeho manželka Anna, rozená Jordová z Červenky.

Jediný jejich syn Gabriel zahynul v poslední dny I. světové války na italské frontě. Josef Mrtýnek zemřel v roce 1917. V roce 1920 se provdala vdova Anna Mrtýnková za Františka Mikulku, výměníka z čísla 23 .

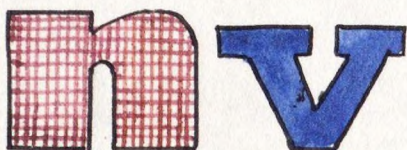
Po smrti Josefa Mrtýnka propachtovala vdova pozemky drobným zemědělcům v místě a žila pohodlně z pachtovného. Na dvoře domku / gruntu / posetém travou - hrávali v třicátých letech sokolští ochotníci " divadla v přírodě ".

Na výměnce čís. 21. bydlel po první světové válce krejčí Jan Bludský se svou rodinou, poté švadlena Svozilová, vdova, která každodenně " hospodyně " předčítala romány. Hospodyně byla totiž negramotná.

V květnu 1945 byla usedlost značně poškozena : pobořena stodola - škoda vyčíslena na 190.000 Kč.

V roce 1948 koupili grunt manželé František a Růžena Mikulkovi. František Mikulka je zdejším rodákem a pochází z chalupy čís. 52.

Manželka roz. Obručnicková z Trusovic. Tito vstoupili v roce 1959 do JZD a nyní pracuje Frant. Mikulka ve st. statku. Děti nemají .

U Najdekra .

Říká se dodnes - že na gruntě č. 22. hospodařili od nepaměti " jenom Najdekři ".

Ústně se traduje vzpomínka na tři bratry :

Kašpara, který se přišel do Hlušovic,

Melichara, který se usadil v Horce - a

Baltazara, který po dlouhé vojančině převzal grunt po otci .

Předal jej svému synu Šebestiánovi a ten zase svému synu Janovi, který pojal za manželku Marii, roz. Bednářikovou.

Měli 4 dcery - z nichž dvě se provdaly do Štěpánova.

Doma zůstala Marie a grunt dostala Kateřina, která se provdala za Antonína Prucka z Choliny. Měli dceru Boženu. Po jeho smrti se vdova provdala za Fr. Najdekra z Horky.

Po smrti Kateřiny vzal si Najdekr za manželku její sestru Marii a po její smrti oženil se s Boženou Pruckovou, dcerou Kateřiny.

Ze tří dětí - se Věrka provdala za Jaromíra Vysloužila, zaměstnance Moravských železáren,

Anna si vzala Františka Jaška a bydlí na čísle 214,

a na gruntě zůstal syn

Václav, který si vzal za manželku Marii Kolouškovou z čísla 75 .

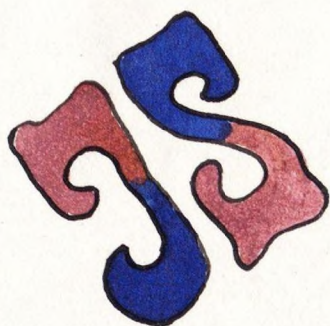
Tento grunt měl původně 75 mír pole - ale postupně se odprodávalo.

V roce 1941 byl grunt osazen německým přesídlencem Johannem Bayerem - po osvobození hospodařil zde syn Václav Najdekr, který v roce 1956 daroval celý grunt státnímu statku .

Matka Božena Najdekrová má zde zajištěnu výměnu do smrti.

Kolem roku 1930 zařídil si tu obchod bývalý zaměstnanec prodejny Budoucnost - Vilém Zapletal - a úspěšně konkuroval. Po obsazení gruntu Němcem přestěhoval pak obchod do čís. 54.

Poslední roky byl dům obsazen zaměstnanci státního statku - v květnu 1945 po válečných událostech byla škoda vyčíslena na 457.000 Kč., neboť byl celý objekt zničen. Objekt v roce 1966 vykoupil od St. statků - původní majitel - Václav Najdekr, jejich zaměstnanec a provádí opr.

Sedláček Josef - 1917, Sedláčková Marie - 1920
zemřel 14.9.1967

Pokud sahá pamět - hospodařila na gruntě č. 23. ve Skrbeni rodina Mikulkova .

Současníci si pamatují na Františka Mikulku, který zemřel v roce 1932 ve stáří 77 roků. Hospodářství převzal po svých rodičích Tomáši a Františce, rozené Vychodilové z Bruchotína - když se oženil s Jenovéfou Běhalovou ze Slatěnic.

V osmdesátých letech postavil dnešní grunt - po požáru, který strávil doškové grundy č. 20-23. Několik let dřívě shořely u těchto gruntů " humna ", které stály v zahradách, poslední zůstala u č. 24. Nové stodoly pak byly postaveny u chlévů a uzavíraly domy. / dvory /.

František Mikulka byl před první světovou válkou a za války starostou obce Skrbeně. Za něho byla také vydlážděna silnice přes obec .

Ze šesti dětí - byli dva učitelé : František a Rudolf a 2 sestry se provdaly za učitele : Marie za Orla, Ludmila za Vyhnánka - syn Josef byl komerčním inženýrem u fy " Osram" v Praze, kde si později zařídil obchod s elektropotřebami.

Grund dostal syn Tomáš, který se v roce 1919 oženil s Marií Saporovou ze Skrbeně č. 25. Odhospodařovali 85 mír a zaměstnávali 1 čeledína a 2 služebné.

V roce 1920 se výměník František Mikulka oženil z vdovou Annou Mrtýnkovou z č. 21. Tam se přestěhoval i žemřel v r. 1932.

Tomáš a Marie Mikulkovi měli 5 dětí : Ladislav, po absolvování zemědělské školy je zaměstnán a bydlí v Olomouci. Milada se provdala za elektrotechnika Květoslava Dopitu a bydlí též v Olomouci, Jarka za M.Höniga do Horky, kde se rovněž vdala Anna za Fr. Koutného.

Dcera Marie, nar. 1920 provdala se za zemědělského úřední Josefa Sedláčka z Řepčína a tito převzali také dům.

Tomáš Mikulka byl velmi společenský člověk : Byl spoluzakladatelem TJ Sokol ve Skrbeni, hrával ochotnické divadlo, byl mysliveckým hospodářem, členem seelovacího výboru a výboru místní záložny.

V roce 1945 utrpělo Mikulkovo hospodářství velkou škodu bombardováním. Odhad zněl 232.000 Kč.

Po smrti hospodáře - 1952 - převzal pole od gruntu do nuceného nájmu státní statek. Vdova obhospodařovala 1 ha. S touto výměrou vstoupila v roce 1959 do JZD a od r.1962 převzal pole státní statek. J.Sedláček je zem.ekonomem .

MB
24

Bálta Martin - 1912,
Báltová Marie - 1918,

Na gruntě č. 24, který zabírá roh z hlavní silnice od kostela na Vyhnálov - hospodařili manželé Jakub a Rozina Benešovi. Měli syna, který se přiženil do Křelova a dceru Marii, jež se provdala za Františka Mrtýnka z č. 56, a tito na gruntě pak hospodařili.

Po nich převzal hospodářství jejich syn Josef, oženiv se ze Žofii Izákovou - zatímco dcera Růžena se provdala za obchodníka Václava do Olomouce. Oba již zemřeli a jsou pochováni ve Skrbeni - a pak Annu, nar. 1885 - dosud žije na výměnku.

Usedlost po zemřelém Josefu Mrtýnkovi zdědil Alois Válek z Olomouce a prodal ji v roce 1960 manželům Martinu a Marii Báltovým.

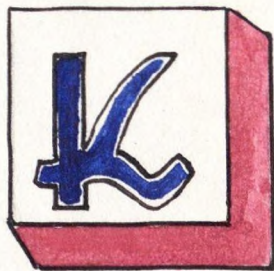
Od té doby Báltovi zde bydlí a jsou zaměstnáni na státním statku - Martin jako traktorista .
Jejich dcera Marie - provdala se v roce 1966 za Jana Dokoupila a je zaměstnána jako kuchařka v Národním domě v Olomouci.

Část zahrady byla vyvlastněna a na tomto pozemku byly postaveny v roce 1963 dva velké obytné bloky s popisnými čísly 236 a 237 .-

Proti tomuto " zásehu " do vlastnictví podali Báltovi až na nejvyšší místa stížnost - ale bez pozitivního výsledku.

U rohu gruntu stála transformační věžka. - Útlá, vysoká stavba, která byla v roce 1950 rozebrána a " obnažený " transformátor postaven do rohu Lónovy zahrady č. 40 .

Martin Bálta přišel do Skrbeně ze Slovenska. Pochází z Brodna, okres Žilina a v roce 1964 kandidoval za poslance do MNV a jako příslušník Československé strany lidové - byl pravoplatně zvolen . -

Obyvatelé domu čis. 25 :

Kovaříková Marie, roz. Dokoupilová, vdova, nar. 1898,
Kovařík Stanislav, syn, nar. 1937, zam. BŠS Senice,
Kovařík Josef, " 1940, zam. státní statku .

Kovařík Cyril, pov. kamnař, důchodce - nar. 1900 -
zemřel v roce 1964 .

Obydlí :

V padesátých letech minulého století přišel na chalupu
č. 25 ve Skrbeni - František Sapara z Příkaz, který měl
za manželku Kateřinu Vymětalovou z čísla 9.

Kolem roku 1895 převzal chalupu jako syn Vojtěch s výmě-
rou 30 mír. Jako výměník vzpomínal rád " při kartách " -
které hráli o staré krejčary na doby vojákování v Krakov-
vě.

Jediná dcera Marie provdala se v roce 1919 za sedláka
Tomáše Mikulku na ř. 23. Tam odešel také stařeček Sapa-
ra do výměny. Chalupu pak dostala jeho vnučka Milada,
roz. Mikulková z č. 23 a provdaná ze Květoslava Dopitu,
syna Fr. Dopitu, šafáře na místním velkostatku.

Ti prodali v roce 1961 dům číslo 25 ve Skrbeni manže-
lům Kovaříkovým a odstěhovali se do Olomouce, kde ziska-
li bytovou jednotku, družstevní výstavbou.

Zemřelý Cyril Kovařík, skrbeňský rodák, byl velmi aktiv-
ním členem zdejších požárníků už od mladých let. V pro-
sinci - nedlouho před jeho smrtí / 1964 / navštívila jej
delegace Místní požární jednoty .-

Stavení bylo v květnových dnech 1945 značně demolováno.

26

Fiala Miroslav - 1921, Fialová Marie - 1929,

Dům číslo 25 na Vyhnálově - je chalupa, kterou vlastnil rod Fialů již okolo roku 1880 .

Početná a pracovitá rodina rozmnožila svůj majetek v letech první světové války - přikoupením pozemků, takže se obdělávalo přes 50 mír pole.

Poslední starostlivý hospodář - Josef Fiala - zemřel v roce 1949 ve věku 81 let.

Býval jednou z předních místních osobností: ředitelem místní občanské záložny, dlouholetým starostou hasičského sboru. Jeho koníčkem - kromě opravdových koní - které vozily stříkačku k požáru i na výlety - byla " rovná brázda . . . " na kterou si " potrpěl ". Jeho manželka Justina zemřela v roce 1943 - ve věku 77 roků, dcera Anna ve věku 63 roků v roce 1963.

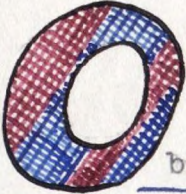
Rozsáhlý dům je pokryt lomovou břidlicí, stejně jako chlévy a stodola. V poslední době byly zasazeny okna a opravena fasáda.

Dnešní majitel Miroslav Fiala hospodařil tu samostatně do r. 1958 - kdy vstoupil do JZD. Jeho manželka Marie, roz. Kalvová pochází z Břuchotína.

Od roku 1962, kdy družstvo splýnolo se státním statkem - pracuje M. Fiala jako traktorista ve statku.

Ve výměně chalupy bydlí jeho matka - Fialová Františka - nar. 1896 a její sestra Marie Fialová - obě svobodné. Marie byla dlouholetou náčelnicí Sokola a na ochotnické scéně vytvořila řadu zdařilých postav.

Mezi domem čís. 25 a 26 bývala ulička, kterou používali hlavně obyvatelé ze Žabence ku krácení cesty. Ta byla po roce 1920 přes protesty občanů zazděna .

Obkročil Jaroslav - 1907,

Domek číslo 27 na Vyhnálově patřil v minulém století rodině Rosypalové. V roce 1906 jej od ní koupili Smětákovi.

Josef Směták byl zaměstnancem obce, vykonával zde drobné udržovací práce a časem pracoval i u rolníků. Proto se mu říkalo "pastýř" a manželce "pastýřka". Tento Josef Směták zemřel už v roce kupu domku a po něm zůstala manželka s vícečlennou rodinou.

Po první světové válce stala se majitelkou dcera Smětákové Žofie, provdaná za Josefa Havlíka z Křelova.

Františka Smětáková - pastýřka - zemřela v roce 1955 u své dcery. Jiná dcera Anna, provdaná Zbořilová, žije na Podvrbí.

Syn Jindřich Směták oženil se před třiceti lety do Senice, kde byl vyrhaníkem, měl vlastní kapelu a v poměrně mladém věku zemřel.

V tomto domě se také v minulém století narodil Rud. Rosypal učitel a pozdější ředitel měštanské školy v Hejčíně.

Manželé Havlíkovi prodali tento domek Oháňkovým a ti jej drželi 10 roků a v roce 1960 jej prodali Jaroslavu Obkročilovi, důchodci, který ztratil v mládí zrak a který zde žije osamocen.

Domek má před okny zahrádku: je kryt břidlicí a jeho dřívější majitelé provedli v něm řadu oprav.-

JH

28

Josef Havlík - 1899, Havlíková Žofie - 1900,

Dnešním majitelem dřívější usedlosti č. 28 je Josef Havlík, který pochází z Křelova a jeho manželka Žofie, roz. Smětáková ze Skrbeně.

Tento dům je ještě dnes z části dřevěný a v minulém století patřil rodině Mrtýnkové a Doleželové .

Byla to velmi rozsáhlá usedlost, která vyhořela. V posledním desetiletí min. století bylo pak z této budovy rozprodáním utvořeno 5 samostatných domovních čísel .

Obytná budova, průjezd, část chlévů a pruh dvora zůstaly pod původním číslem.

Majiteli se stali manželé Doleželovi, žijící předtím na čísle 144, a ještě dříve na čísle 57 - Koloušku na kopei .

Začátkem tohoto století zdědila jej Marie Kvapilová, provdaná za kováře Hladiše Frant. z č. 105.

Byla tu vnučka manželů Doleželových - v mladších letech s babičkou a dědečkem žijící. František Hladiš zemřel v roce 1934 jako 60 letý. Vdova Marie Hladišová prodala svůj majetek r. 1950 manželům Havlíkovým.

Josef Havlík byl malozemědělcem - držel pachtu a nějakou měřičku měl " svého ". V posledních letech pracoval ve státním statku - dnes žije v důchodě .

V domě bydlí :

syn Josef Havlík - 1929, Ludmila Havlíková - 1938,

Josef pracuje jako stolař ve výrobním družstvu v Horce n.Mor. - manželka Ludmila, roz. Zlámalová, dcera Jaroslava a Alžběty Zlámalových ze Skrbeně č. 200.

Karel Štajgr - 1901,

bydlí na Vyhnálově v č. 29 - svobodný. Jeho matka Žofie Štajgrová, nar. 1877 - zemřela v květnu 1966 .

Dům stojí na rozcestí k Příkazům a Hynkovu a je pravděpodobné, že toto hraniční území tvořilo kdysi jeden celek.

V minulém století patřil rodině Coufalů, která se sem přistěhovala z Malé Seničky. Potomek této rodiny - Josef Coufal přiženil se na usedlost č. 4. a jeho sestry se provdaly na číslo 34 / Procházkovi / a na číslo 52 - / dnes u Mikulků /.

Od této staré dochem kryté usedlosti s velkou zahradou, ve které byl i rybníček a kolem vedla strouha - byla nejprve prodána výměna: koupil ji nedávno zemřelý Josef Hékal, který žil u dcery v Olomouci, ale na poslední místo odpočinku - skrbenský hřbitov - se jeho tělesné pozůstatky vrátily.

Tento domek koupila před několika roky rodina Kozáková a Musálkova.

Vlastní usedlost ze zahradou koupil koncem první světové války od Coufalových dědiců Josef Andrýsek z č. 116, obchodník a rolník - pro svého syna Gabriela. Ten se v poválečných letech zabýval zde řeznictvím.

Usedlost na rozcestí vyznačovala se z daleka viditelným javorem. Stál v malé zahrádce, před okny světnice. V říjnu 1925 domek spolu se sousedním vyhořel a dostal novou cementovou krytinu. Po tomto požáru byl domek z velké části přestavěn. Řeznictví zde zaniklo v r. 1931. V tomto roce prodali také manželé Andrýskovi / Anna, roz. Stejskalová z Horky / obytné stavení s chlévem a mlátem s právem společného užívání studny - Karlu Štajgrovi a jeho matce Žofii Štajgrové.

Po více let bylo zde provozováno malozemědělství. Karel Štajgr byl dlouholetým zaměstnancem zdejšího Dvora a poslední léta před důchodem, pracoval jako dělník v Hospodářském družstvu v Olomouci. -

Dočkal Frant. - 1922, Dočkalová Anna - 1921,

Dnešní stavení číslo 30. patří Dočkalovým - byla dříve chalupa a jejími držiteli byli Benešovi. Poslední ze skrbenšských Benešů žil na čísle 24 a na čísle 30 bydleli nájemníci.

V posledním desetiletí minulého století koupila starou výměnu od Benešů rodina Spurných z Myslechovic. Spurní z prvu bydleli na Žaběnci v č. 93. - dnes na tomto čísle žije Václav Spurný - a pak si koupili od Benešů chalupu.

První Spurný - Josef - na Vyhnálově, byl dědeček dnešní majitelky č. 121 - Františky Spurné. Žena tohoto Spurného, byla sestrou kováře Fialy z č. 1.

Starou usedlost rodina Spurných přebudovala a rozdělila na dvě části. Část směřující do vesnice obdržel Josef Spurný ml. a této ponecháno dosavadní čís. 30., druhá část dostala číslo 121.

Josef Spurný prodal v roce 1904 svůj dům č. 30. Jiřímu Moucovi a odstěhoval se do Nákla. Po letech vrátila se do Skrbeně jeho dcera Žofie a provdala se za stolaře Josefa Zatloukala.

Rodina malorolníka Jiřího Mouci v mužském potomstvu vymřela. Dcera Jiřího Mouci provdala se do nedalekého sousedství za dělníka a malorolníka Josefa Mikulku na č. 58.

Dům č. 30 zdělila vnučka manželů Moucových - dcera manželů Mikulkových z č. 58 - Anna Mikulková, která se provdala za Frant. Dočkala z Horky, dnes zaměstnanec sladovny v Příkazích.

Syn Dočkal Ladislav, nar. 1948, se vyučil sladovníkem, takže o dobré " plzeňské " je postaráno . . .

Koloušková Marie, vdova - 1908 .

obývá dům č. 31, který v roce 1950 koupila se svým manželem Františkem Kolouškem, který po krátkém manželství zemřel. Živili se tu jako malozemědělci.

Na rozhraní století - žili ve Skrbeni tři bratři Vymětalové : na chalupě č. 35 / vedle Dostálů / to byl Josef Vymětal, Gabriel zase hospodařil na č. 9, a Jan který držel číslo 31.

Dnes z tohoto stavení žije jen Ludmila - 1899, která se provdala za Josefa Coufala na č. 4.

Její bratr Jan, v mládí výborný sokolský borec - byl v mužném věku postižen zhoubnou chorobou. Nemohl ani hospodařit a v třicátých letech zemřel. Pole od tohoto stavení bývalo proto pronajímáno v domě bydleli nájemníci.

Vdova Marie Koloušková žila zde se svou matkou až do r. 1965, kdy tato zemřela a dnes pracuje v živočišné výrobě na státním statku.

Stavení bylo popraveno, vsazeno velké okno a obnovena krytina.

Stodola, která se nachází ve dvoře byla v roce 1939 zasažena bleskem a vyhořela. Za okupace hospodařila zde rodina němce Johanna Hildebranta.

V tomto domě se narodil a vyrostl učitel Josef Vymětal, který působil v Litovli : člověk vynikajících vlastností - jehož nacisté popravili . . .

32

Halouzka Arnošt - 1908, Halouzková Emilie
- 1911

Dům čís. 32, který dnes obývají Halouzkoví - patřil kolem roku 1900 manželům Svozilovým, kteří se v roce 1910 "rozešli". Proto i jejich dům byl rozdělen a to na číslo nové 110 a dosavadní - 32. Toto číslo pak koupili sestry Hékalovy - Anna, Eleonora a Františka. Z nich žije dnes pouze Eleonora a to v doměvě důchodců v Července.

Všechny sestry se i se svými rodiči sem nastěhovaly a živily se malozemědělstvím : jen Františka byla švadlenou. Dříve obývala tato rodina číslo 62.

Usedlost č. 32 byla stará a krytá slámou. Proto již v r. 1914 si majitelé pořídili nové chlévy na hranici s čís. 140. Při rozšíření hospodářství v r. 1930 byl postaven mezi dvorem a zahrádkou další chlév a mlat, při čemž se starý mlat stojící vedle v zahradě - byl odstraněn.

V roce 1935 přešel dům do vlastnictví přízněného Arnošta Halouzku a jeho manželky Emilie, roz. Půrové z Horky.

V roce 1938 provedli noví majitelé přestavbu obytného stavení, které bylo v zvýšeno a rozšířeno o 1 světnici a průjezd. Tím byla celá stavěbní čára vyrovnána a dům pokryt tvrdou krytinou.

V úterý 8. května 1945 dům i se svým sousedem č. 141 vyhořel a po opravě nabyl dnešní podoby.

Arnošt Halouzka, dřívější malozemědělec, byl jako člen JZD vyslán na zájezd do Sovětského svazu.

V mládí byl velmi aktivním příslušníkem zdejšího požárního sboru, muzikantem a zpěvákem, který na poslední cestě na skrběnský hřbitov doprovodil mnoho občanů.

Halouzkoví mají dvě vdané dcery z nichž mladší - Emilie, nar. 1944 se provdala za Jiřího Malínka z Horky a bydlí dále v čísle 32 .-

33

Stanislav Seidl - 1930, Seidlová Jarmila - 1929,

Rolnická usedlost č. 33. - byla v prvních letech tohoto století ještě kryta šindelem / dřevěnou krytinou /. Vedle z návsi - stála stodola a chlévy, kryté slámou / doškem /. Vystřídala mnoho majitelů. Z posledních : Vogl, Dopita, Huca. Drobný zemědělec Huca, který koupil toto stavení před půlstoletím - měl dceru a sem se po první světové válce přiznal Josef Vyhlídal, syn domkaře ze Žabence.

Josef Vyhlídal byl zedníkem, který chodil za prací do sousedních vesnic, v zimě drvařil ve zdějším lese a věnoval se malozemědělství.

Dnes jsou majiteli domu manželé Seidlovi. Jarmila Seidlová je dcerou manželů Josefa a Františky Vyhlídalových. Stanislav Seidl pochází z Horky. Povoláním zámečnick - pracuje v Moravských železárnách v Olomouci - Řepčíně. Je politicky a odborově činný. Po dvě volební období je členem závodního výboru ROH a další funkce má z členství v KSČ.

V roce 1964 byl zvolen za poslance MNV ve Skrbeni a také za předsedu komise pro zvelebení obce. Mimo to studuje po zaměstnání průmyslovou školu.

I zde zůstal " šrám " z osvobozeneckých bojů v květnu 1945. Dům vyhořel a následující opravou byl značně pozměněn. Dostal novou jednotnou střechu a škrabanou omítku ..

PR

Dům č. 34 - u Procházků - .

34

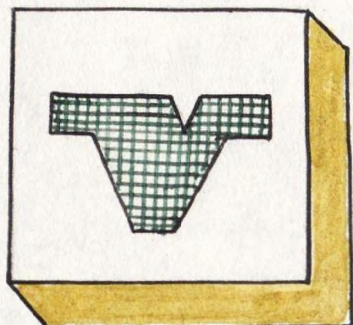
ve kterém zůstal " na stará kolena ", Florián Procházka - nar. 1893,

je rožní budova, kde v květnu se odehrála rodinná tragédie :

ve chlévě, který sloužil za kryt, byli nalezeni mrtví : osmdesátiletí manželé Procházkovi a jejich dcera Marie. Další dvě jejich dcery / Justina a Anna /, zemřely pak v poměrně mladém věku.

Při tragedii v květnu 1945 bylo demolováno stavení, chlévy a ještě dnes jsou na dvoře patrné stopy po kanonádě. Vedle stojící selská stodola přišla vhod Jednotě, která zapoměla na skladovací prostor ...

35

Dům číslo 35.

chalupu " Vymětalovu ", obývají :

Vymětalová Marie	nar. 1886,
Vymětalová Františka,	nar. 1889,
Vymětalová Ludmila,	nar. 1891.

a jejím majitelem je František Vymětal, dnes výměník na čísle 15 .

Týž se narodil v roce 1897 a chalupu zdědil po svých rodičích. Náležely k ní pozemky ve výměře 28 mír pole, jak se drželo obyčejně při chalupě.

Postupem doby přikoupil dalších 5 mír a tyto polnosti obdělával společně s gruntem č. 15 - který obýval - zatímco hovězí a vepřový dobytek na č. 35 poklízely jeho sestry na č. 35 .

Pole od této chalupy obděláváno bylo od roku 1956 do roku 1962 v JZD a nyní jej drží státní statek .-

Dostál Vladimír - 1919, Dostálová Jaroslava - 1928

Číslo 36. bylo postaveno v r. 1892 Frant. a Filoménou Dostálovými / manželka rodem Veselá z Mezic /. Bylo původně stavěno jako živnostenská usedlost - v přízemí mimo obytných místností - prodejna masa a v roce 1920 obchod se smíšeným zbožím. V patři byl zřízen sál. Protože to bylo pro obec " neúnosné ", byl původní plán změněn a tak sál sloužil za sýpky, neboť na č. 36 se také hospodařilo.

Vedle chlévů uzavírala dvůr stodola a kůlna. V roce 1914 převzal usedlost syn Rudolf Dostál s manželkou Annou, roz. Mrtýnkovou. Řeznictví zde nebylo obnoveno, ale obchod prosperoval dále. Vedle toho drželi Dostálovi 10,20 ha zemědělské půdy.

Manželé Dostálovi zemřeli v roce 1952. Rudolf ve věku 65 let, manželka jej ve smrti předešla o dva měsíce.

V roce 1931 si Rud. Dostál zakoupil osobní auto. Bylo to první auto v obci vůbec a jako druhý měl v obci radioaparát - tenkrát ale na sluchátko.

Při osvobozovacích bojích stavení bylo značně poškozeno, ale v krátké době bylo vše uvedeno v původní stav.

Usedlost převzal v roce 1950 syn Vladimír Dostál a jeho manželka Jaroslava Voglová ze Lhoty u Nákla. Tito nechali pořídit na domě značným nákladem novou škrabnou omítku, vyměnit okna a vrata a celé vnitřní zařízení.

Vladimír Dostál vstoupil v roce 1956 do JZD ve Skrbeni, které bylo právě založeno a byl po dva roky jeho předsedou, pak mechanizátorem. Po sloučení pracoval jako traktorista ve státním statku, pokračoval ve studiích zemědělské problematiky a dnes pracuje v zemědělské instituci.

Jeho bratr - Rudolf Dostál, učitel - obdržel po úmrtí rodičů jako dědictví výměnu od č. 36 a tuto prodal r. 1955 manželům Slámovým - protože sám bydlí v Olomouci.

Vlad. Dostál zůstává mnoho let funkci knihovníka a tato je také od r. 1945 umístěna v jeho domě.

Byl prvním předsedou ČSM a za jeho vedení se konaly ve Skrbeni ve větším měřítku - dožinky, kácení máje, byl činný na sokolské divadelní scéně a sám sehrál na 51 div. postav - s úspěchem !

37

Opletal Ludvík - 1908, Opletalová Anežka, 1911

Děti :

Opletalová Magda - provdaná Machátová v Horce,
Opletalová Anna, zaměstnaná v Mor. železárnách, Řepčíně,
Opletal Ludvík, 1946, mechanizátor st. statku,
Opletal Jaroslav, 1946, student báňské školy .

Majitel domu č. 37. Ludvík Opletal pochází z Břuchotína a do Skrbeně se přizženil v roce 1937 po sňatku z Anežkou Hladišovou z č. 28, kde také prvně bydlel a provozoval živnost obuvnickou.

Pak bydlel na chalupě " u Štenclů " č. 49, ale zde musel zase " ustoupiti " němcí - který sem byl dosazen v roce 1941, a vrátil se na č. 28.

Obuvnictví provozoval v té době na č. 54. V roce 1948 vrátil se znovu ke Štenclům a uvažoval o postavení nového domku. Po dohodě s manželky Barošovými, kterým v krátké době zemřel syn Karel a dcera - koupil od nich v roce 1950 domek č. 37 a na výměnce jim zřídil byt.

Obuvnické řemeslo provozoval Opletal ve Skrbeni od roku 1937 do roku 1947, kdy odešel za prací do Moravských železáren v Olomouci, kde pracuje i jeho dcera Anna / nar. 1942 /, a pracuje zde dosud.

Ludvík Opletal zastával politické a odborářské funkce v obci i v závodě. Byl po p dva roky předsedou MNV a je po mnoho let soudcem mimo své povolání a do této funkce byl znova v roce 1964 zvolen.

Jeho " koníčkem " je včelařství - a věnuje mu každou volnou chvíli .-

38

Vašíček Břetislav - 1918,
Vašíčková Marie - 1920,

Rod Hostův, který držel chalupu číslo 38. ve Skrbeni do roku 1959 - pocházel z čísla 20. u kostela. Manželé František a Magdaléna Hostovi koupili v roce 1866 nemovitost " zahradníka Žitného " a měli 9 dětí, z nichž žije dnes ve Skrbeni poslední - Ludmila Hostová, nar. 1897.

Její bratr - rovněž svobodný - převzal chalupu po smrti své matky v r. 1901 a hospodařil zde se svými sestrami. Usedlost měla 30 mír pole : Nad loukou 7 mír, v Oleškách 3 míry pole a 1 míra luk, na Deseti 7 mír, na hrázi 7 mír, a 5 mír na Osmi. K obdělávání používalo se 1 koně a krav. Kůň držel se tu do roku 1920 a po hromadném požáru, který zachvátil celé okolí, neboť vše bylo pokryto dochem - byl kůň prodán a za potah sloužily jenom krávy.

Starší majitelé chalupy obdělávali pole do roku 1948 a pak jej pronajali místním uchazečům. Poslední mužský potomek Gabriel Host, nar. 1874 - zemřel v r. 1962.

Kupní smlouvou z roku 1959 prodal dům čís. 38. manželům Vašíčkovým a pole předal do JZD a dnes je drží st. statek.

Břetislav Vašíček pochází z Mor. Huzové, manželka Marie, roz. Fisllová z kovárny č. 1. Po svatbě bydlela Vašíčkova rodina také na tomto čísle.

Od roku 1952 až do roku 1959 bydlela na Zlámalově chalupě č. 51. a v roce též si zakoupila domek č. 38. B. Vašíček je zaměstnán jako řidič vozidla horecké pekárny a v mlýnském podniku pracuje od roku 1937 - tedy 30 roků a téměř po celou tu dobu rozvážel po okolních vesnicích " kočovným způsobem - chléb náš vezdejší ..."

Byl funkcionářem Čsl. strany lidové a členem MNV za tuto politickou složku. Jako předseda Místní osvětové besedy, byl iniciátorem akce, při které se ve Skrbeni filmovalo " Henácké právo " v r. 1955. Tento film se pak promítal na " běžícím pásu " ... 5 x za den !

Hospodaří na svém a drží na Kamenci dva a půl ha pole, které obdělává unikátním traktorkem - pořízeným r. 1954. Manželka pracuje v OP v Příkazích.

Děti : Marie, nar. 1944 - provd. Bulwová v Třinci,
Jitka, 1948 - prac. v OP v Příkazích,
Jindra, 1950 - prac. v Mor.žel.Olomouc
Břetislav, 1946 - prac. " Olomouc.

Gešvinder Gabriel - 1927, Gešvindrová Milada - 1933,

Dle dochovaných listin byl nejstarším vlastníkem domu č. 39. Jan Gešvinder, který jej předal svému synovi Jiljímu - nar. v r. 1825.

Třetím v pořadí byl František Gešvinder, nar. 1867, který žil do r. 1935 a předal svůj majetek synovi Gabrielovi, nar. 1891, když se tento vrátil z vojny / 1920 / a oženil se s Marií Šišmovou z Odrlic.

Chaloupka po požáru, který postihl obec v r. 1920 byla přestavěna a " vytažena z kupy ", protože do té doby, kryta šindelem, na rozdíl od okolních z doškovou střechou - byla mezi domky vklíněna.

Gabriel Gešvinder byl vyučen krejčím a toto řemeslo ve Skrbeni v letech 1920 - 1930 vykonával. Byl však přetížen daněmi a tak toho raději nechal.

Byl hudebníkem a vedla v místě / 1920 - 1930 / kapelu, potom hrával s okolními muzikanty.

Ve zdejších kostele hrál na varhany od r. 1928 až do r. 1953, vedl sbor o pohřbech a pak / " žezlo " předal svému synovi. Vyučil mnoho mladých lidí " Kmochovu řemeslu ".

Manželé Gešvindrovi živilo se také z pachtů. Měli pronajato 5 mír pole a odchovali nějakou jalovici. Gabriel zemřel v roce 1962 ve věku 71 roků, manželka Františka, nar. 1895 - žije tu na odpočinku.

Syn Gabriel Gešvinder, nar. 1927, oženil se s místní rođačkou Miladou Absolónovou, nejmladší z 10 dětí. Sami mají dvě dcery / Miladu - 1954, Marii - 1956 / .

Gabriel Gešvinder je povoláním elektrikář - dnes dílovedoucím OSP v Olomouci.

Na svém domku provedl v letech 1962 - 64 rozsáhlé stavební změny, zrušil průjezd uprostřed domku a změnil jeho " tvář " . . . "

Lakomý Frant. - 1912, Lakomá Anna - 1920,
Lónová Anna - 1894, matka Anny Lakomé.

V domě číslo 40, byla podle ústního podání jedna ze skrzeňských hospod, které šenkovaly pivo místního pivovaru.

V XIX. století hospodařila zde rodina Nepustilova. Poslední Nepustil zemřel mlád / upil se .../kolem roku 1880 a vdova Františka, rozená Vymětelová z č. 15, se znovu provdala za Františka Lóna ze Střeně. Ten hospodařil na č. 40, až do roku 1920.

Byl znám svoji zálibou v koních a těšeticím pivě, kterého vypil v hospodě " u Voglů " č. 16 - i 30 půllitrů za večer.

Proto také mnoho nezbylo na přestavbu gruntu, který je z části postaven z pálené hlíny a z části z vepřovic. Tento stařeček Lón byl nejtluštěm občanem Skrzeň.

V roce 1920 odešel s manželkou a dcerou Marií do nově postavené výměny - dnes č. 85. Z nich žije dosud Marie a to v domově důchodců v Raketnici u Přerova.

Grund převzal jejich syn František, nar. 1884, který se oženil s Annou Jordovou z Červenky. Byl to jeden z mála sedláků kteří za první republiky byli organizováni v Čs. straně lidové - za níž byl i členem obecní rady.

Ke gruntu patřilo po sečení 11,20 ha pozemků orné půdy v 6 kusech, 0,51 ha luk, 0,18 ha zahrady, 7 a lesa a 17 arů zastavěné plochy. Celkem 12,27 ha.

Pro těžkou nemoc hospodáře byla od roku 1938 většina pozemků propachtována drobným držitelům půdy a po založení JZD, přešla do něho.

V roce 1959 vstoupila do JZD se zbytkem pole / 0,50 ha / i vdova Anna Lónová. Nyní drží pole státní statek.

Spolumajitelkou č. 40, je dnes Anna Lakomá, která získala vlastnictví po svém otci Františku Lónovi.

Je provdána za místního rodáka Františka Lakomého, který byl vyznamenán titulem " Vzorný učitel " a působí nyní na pedagogické fakultě Palackého univerzity v Olomouci.

Za první světové války byla v zahradě postavena vojenská kuchyně - na prostorném dvoře bylo koncem let dvacátých první veřejné cvičení Orla.

V letech 1940, 1959 až 1964 byl grunt důkladně opraven, v r. 1960 postavena v zahradě samoobsluha Jednoty, v r. 1967 pak obytný blok č. 243, výměna - dnes č. 85 - prodána v roce 1958 Boženě Rosypelové - transformátor přemístěn od č. 24, do zahrady č. 40, v roce 1951 a pak znovu posunut v r. 1966.

Král Jaroslav - 1926, Králová Julie - 1929

V roce 1860 na místě dnešní stodoly stál objekt, ve kterém zpracovával a tlačil len František Frýbort, který v roce 1880 získal materiál ze zbourané pevnůstky u Křelova a postavil z něj přední obytné stavení.

Toto dostala věnem jeho dcera Marie Frýbortová, která se provdala za J. Brzobohatého, který pocházel ze Senice. Domu říkalo se sice "grunt", ale bylo u něj pouze 40 mír pole.

Polnost byla zvýšena na 60 mír tím, že došlo ku sňatku dcery Marie Brzobohaté se synem místního chalupníka Jaroslava Krále z č. 2.

Jaroslav Král byl vášnivý střelec, včelař a v mladších letech znamenitý sokolský závodník, který dosáhl pěkných úspěchů na sletových závodech v Praze.

Narodil se r. 1899 a zemřel v r. 1958, manželka Marie Brzobohatá nar. 1902 - zemřela v r. 1956.

Dědictví převzal jejich syn Jaroslav, nar. 1926, který si vzal za manželku Julii Vyhlídalovou ze Žabence.

Jaroslav Král st. vlastnil společně s rolníkem Fr. Vyhlídalem z č. 46 traktor z akce Unrra, který byl v roce 1949 státními orgány vykoupen.

Jaroslav Král ml. od r. 1949 pracuje na zdejšímu statku. Nejprve jako traktorista, pak mechanizátor a nyní je vedoucím opravářských dílen.

Ve výměně domu bydlel Rudolf Frýbort, ve dvacátých letech známá postava obce, holubář, hasič, který vyhledal a také sázel "Lípu - Svobody" a jeho nevlastní bratr Frolián Hřivna, bývalý obecní tsjemník a četná rodina sourozenců. V těchto místnostech byla také kancelář JZD.

Chlévů používalo JZD pro ustájení krav a hovězí dorost a dnes zde má státní statek umístěn mladý hovězí dobytek, který Julie Králová ošetřuje.-

V nájmu tu bydlí : Josef Hanzl - 1928, manželka Anna, nar. 1927. Josef Hanzl pracuje v MŽ v Olomouci, ve Skrbeni mají domek nedávno koupený, který opravují .-

Psota Boleslav - 1919, Psotová Bohumila - 1931,

Zachované písemné doklady uvádějí, že majitelem chalupy byl Bartoloměj Psota, syn Františka Psoty pololánika z Topolan a jeho manželky Františky roz. Vacové. Bartoloměj měl za manželku Antonii Škrachovou z Myslechovic a hospodařil na tomto čísle v letech 1879 - 1910.

K chalupě patřila výměna nacházející se přes cestu, která byla v r. 1907 prodána nadvakrát. Jednu část / zadní / koupil Jan Mrtýnek, přední Josef Plhák, který ji pak dále prodal Frant. Lekomému. Mezi oběma kupiteli docházelo k nesrovnalostem - protože byl společný vjezd a to nakonec žádnému nevyhovovalo.

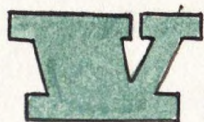
Dalším hospodářem tu byl Josef Psota - nar. 1880, se svou manželkou Žofií Svozilovou ze Senice. Podle pozemnostního archu náleželo k chalupě č. 42 - pole ve výměře 6,74 ha a nacházelo se ve 4 dílech. Na Kamenci, Nad loukou, Na přičce, v Trávníkách. Josef Psota tu hospodařil od r. 1910 do roku 1946, kdy zemřel. V roce 1961 zemřela jeho manželka Žofie.

Na základě dědického získal stavení syn Boleslav Psota se svou manželkou Bohumilou, roz. Kalvou z Břuchotína. Tento přikoupil od Josefa Mrtýnka v roce 1947 pole v Trávníkách a hospodařil pak na výměře 8,80 ha.

V roce 1939 byly zcela přestavěny chlévy a v r. 1962 zasazeny okna a provedena omítka. V květnu 1945 značně pobořena stodola.

S výměrou 8,80 ha vstoupil Boleslav Psota v r. 1959 do JZD ve Skrbeni, v r. 1961 byl zde vedoucím rostlinné výroby a po odchodu předsedy Kolihy - likvidujícím předsedou JZD.

Pokud byla v činnosti zdejší Občanská záložna - byl jejím pokladníkem a pracoval po čas i v MNV. V současné době pracuje Boleslav Psota jako traktorista na státním statku.

Vatter Antonín - 1935, Vatterová Helena - 1936

Stavení číslo 43 sloužilo kdysi místním lidem za hospodu a kolem roku 1906 byl zde i obchod, který vedl obchodník Zapletal / jiný, než který pak prodával jednak u Najdekrů, či na č. 54 /.

V roce 1908 vyhořela u této chalupy stodola a oheň si vyžádal za obět i sousední stavení resp. stodoly : Psotovu a Kleinovu.

V roce 1916 nabyl toto stavení František Coufal a po jeho smrti jej zdělila jeho manželka, která se znova provdala za Frant. Kalvu z č. 82.

Tito měli syna Františka, který se v roce 1928 oženil do Břuchotína a vzal si Františku Fialovu. Po smrti jeho matky, která bydlela ve Skrbeni sama na čísle 43. - byl domek na čas pronajímán různým nájemníkům.

Bydlel zde Josef Absolon s rodinou, dále rodina Jana Kovaříka a další .

Nyní je majetkem manželů Vatterových, kteří jej získali dědictvím po sňatku v roce 1960.

Helena Vatterová je dcerou Františka Kalvy z Břuchotína, Antonín Vatter - pochází z Křelova. Pracoval několik let v Moravských železárnách v Olomouci a nyní je zaměstnán jako údržbář ve Sběrných surovinách v Olomouci.

Nový majitel provedl na domku větší adaptaci, upravil obydlí a domek tím dosáhl větší hodnoty .-

44

Machů Josef - 1930, Machů Marie - 1933,

Hospodářská usedlost v dědině, ve které bydleli povětšinou nájemníci - nalézala se v desolátním stavu, když ji i s pozemky koupili manželé Benešovi z č. 24 pro svou dceru Marii / provdanou za Františka Mrtýnka s nímž měla tři děti : Boženu, Josefa a Annu /, když ovdověla a provdala se za Františka Kleina - o 10 let mladšího.

Starou budovu rozbourali a postavili dnešní vysokou budovu a část chlévů. Později postavili stodolu, která ale vyhořela.

Měli syna Františka, který se oženil s Andělou Vrbkovou, nar. 1890.

František Klein byl pokrokový hospodář, velmi přičinlivý tělem i duší oddán svému povolání.

Jako uvědomělý ovocnář založil 2 ovocné sady. Jabloňový a třešňový na výměře 1,31 ha a švestkový na záhumenku - 53 arů .

V blízkosti sady postavil obytný dům č. 212, - Kleinovi neměli dětí. Řadu let byla u nich neteř Drahomíra Vrbková, která odešla pak do Litovle.

František Klein zemřel v roce 1951, jeho manželka pak v r. 1965 ve věku 75 let a oba jsou na zdejším hřbitově pochováni.

V hospodářských budovách je zaveden výkrm vepřů pro státek, který též převzal pozemky do užívání.

V roce 1966 se stali novými majiteli manželé Machů, kteří pracují na zdejším státním statku .-

Lakomý Vojtěch - 1915, Lakomá Františka - 1917,

Dcera : Lakomá Ludmila - 1947 .

Otec dnešního majitele František Lakomý - byl starostou obce - za jehož éry byl dán popud k založení obecní kroniky. Zemřel v březnu 1924.

Byl to pokrokový člověk, zakladatel Sokola. V domě měl zřízenou dílnu stolařskou, kterou po jeho smrti vedla za základě vdovského práva jeho manželka Justina, roz. Šaparová. Tato zemřela v roce 1950.

Při domě byla také polnost ve výměře 8 mír a tu zdědil jejich syn Vojtěch Lakomý, který se v roce 1940 oženil s Františkou Gottwaldovou nar. 1917 z Doubravice.

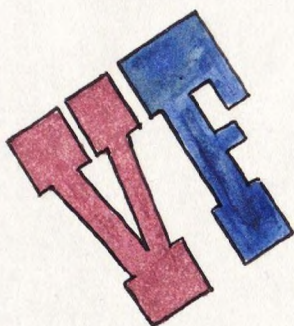
Dílnu stolařskou, která se nachází v zahradě získal Fr. Sedláček, který si vzal dceru Frant. Lakomého - Marii, nar. 1901 a provozoval zde stolářství do roku 1950.

Pole obdělával Vojtěch a jezdilo se kravami. K vlastním 8 měřicím bylo připachtováno dalších 7 měřic a tak se pak hospodařilo na větší výměře. Po čase hospodařil znova jen na vlastních pozemcích a s těmi vstoupil v roce 1956 do JZD. Po roce, kdy se neutěšeně hospodařilo vystoupil z družstva a začal opět samostatně hospodařit.

Při hospodářsko-technické úpravě půdy v katastru - bylo mu několikrát pole změněno a nachází se nyní : 2 a půl měřice za humny, 1/2 míry v Oleškách a 5 mír v Trávníkách.

Vojtěch Lakomý si zakoupil v roce 1963 motorizovanou půdní frézu a lze o něm říci, že " netáhá mlékem ", ale pokrokovým způsobem - pole obdělává . . .

A jak to už dnes bývá - dcera nezůstala doma. Pracuje v závodě RAJ v Olomouci .

46

Vyhlídal František - 1907,
Vyhlídalová Amálie - 1906.

Podle záznamů v křelovské farní kronice drží se rod Vyhlídalů na gruntě číslo 46 asi 250 let. Prastarček dnešního majitele zemřel ve stáří 92 let, dědeček František Vyhlídal pak v r. 1931, když se byl dožil 79 roků .

Otec Františka Vyhlídala, který tu dnes bydlí - rovněž František Vyhlídal - zemřel na zápal plic ve stáří 35 let v roce 1910.

Dědeček František Vyhlídal byl obecním tajemníkem do roku 1924.

Od roku 1910 hospodařila zde vdova Marie Vyhlídalová až do roku 1957.

Po její smrti převzal hospodářství její syn František Vyhlídal se svou manželkou Amálií Brzobohatou z č. 41.

Stavební změny :

dochová stodola vyhořela v r. 1925, po druhé pak v r. 1931 - v obou případech příčina nejištěna.

V r. 1961 provedena výměna oken .

U gruntu bylo 17,70 orné půdy, z toho řepa činila 6 4 ha. Dobytek : 3 koně, 14 kusů hovězího, 5-6 krav, ostatní mladý dobytek, 80 slepic, krůt, perliček, atd.

Po scelování v roce 1923 největší celky : Na devíti a šesti . U gruntu bylo 6a lesa u Hynkova.

Členem JZD od založení - dnes traktorista st. statku.

Sestra Marie Vyhlídalová - provdala se v r. 1935 za Jana Zlámala z č. 14, berního úředníka, dnes účetního JZD Dolany. Marie byla dlouholetou náčelnicí Sokola a na ochotnické scéně vytvořila řadu znamenitých postav. Tato rodina bydlí nyní v Olomouci.

Dcera Vyhlídalových - Marie - provdala se za Josefa Strouhala z Horky : bydlí v Olomouci.

Druhá dcera - Anna - nar. 1946, provdala se za Josefa Pazderu, nar. 1944, oba bydlí na čís. 46 a pracují v Olomouci .-

47

rýbortova chalupa .

Čepová Berta, vdova - 1912 .

Posledními majiteli chalupy číslo 47, kteří zde hospodařili, byli manželé - Frolián a Marie Frýbortovi.

Frolián se narodil r. 1892 a zemřel v r. 1963 ve věku 71 let - jeho manželka Marie se narodila v r. 1894 a zemřela v roce 1964 ve stáří 70 roků .

Když bylo Froliánovi 6 roků, zemřel mu otec a matka pole dala do nájmu. Proto odešel ku strýci do Mrskles, kde vychodil obecnou školu a ponáhal hospodařit.

Do Skrbeně se vrátil v roce 1918 - oženil se a začal také hospodařit. U chalupy bylo 42 měřic pozemků a Frýbortovi byli opatrní hospodáři, zvláště hospodyně byla až příliš ... Hospodář, když se " uvolnil " byl pro každou špatnost a šprym ...

Drželi dva koně a přes hospodářovo onemocnění obdělávali polnosti do roku 1956 / jediná dcera Marie Bokůvková se provdala do Drahenovic /, kdy vstoupili do JZD.

Do opuštěného stavení se v roce 1964 nastěhovala rodina Františka Čepa, která do té doby byla na nájmu v č.68. Zdejší rodák Fr. Čep, nar. 1893, byl tu už jako důchodce a zemřel v roce 1965.

Manželka - Berta Čepová - pracuje na státním statku a jediná dcera - Alena, nar. 1947 - se provdala v roce 1966 za Rudolfa Spurného a bydlí na čísle 197 .-

Sláma Ladislav - 1909, Slámová Vlasta - 1916,

Dům čís. pop. 48 ve Skrbeni byla původně výměna od domu čís. 36 a patřila Dostálům.

Dědic - Rudolf Dostál, učitel v Hejčíně ji v roce 1955 prodal manželům Šlámovým a ti jsou dnes majiteli.

Ladislav Sláma pracoval do roku 1937 v obchodě Divinově v Olomouci - oženil se s Vlastou Rektoříkovou ze Skrbeně a vstoupil do služeb konsumního družstva Budoucnost a dostal se na prodejnu v Grygově. V roce 1945 přešel na prodejnu v Horce a v roce 1956 do Skrbeně. Tehdy byla prodejna Jednoty na č. 16.

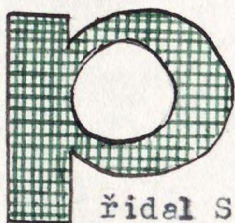
Po postavení samoobsluhy v Lónově zahradě č. 40 v roce 1963 byla pak prodejna přemístěna sem.

Domovní číslo 47 - patřilo původně dvojdomku M. Bednářové. Ve výměně od domu č. 36. bydlela v okupaci rodina učitele Hrona, pak Baxantova a Nentlova. Po koupi byl domek přebudován a zmodernizován.

Syn Jaroslav Sláma, nar. 1938 - oženil se v r. 1961 s Jaroslavou Michlovou a bydlí v Trínici, dcera Jarmila Slámová, nar. 1942 - provdala se zde za místního rodáka Květoslava Plháka, nar. 1939 / sňatek v r. 1963 / a oba bydlí v domě č. 47.

. - o o o - .

49

řidal Stanislav - 1910, Přidelová Růžena - 1918.

Na chelupě č. 49, ku které patřilo 30 měřic pole, hospodařil do roku 1914 chalupník Vysloužil, který se nevrátil z I. světové války.

Vdova s malým dítětem provdala se v r. 1918 za rolníka Štencle, který zde hospodařil do r. 1931. V tomto roce se dcera Božena provdala za J. Škrobánka do Hodolan a pole od chelupy byla pronajato malozemědělcům.

Na chelupě pak bydleli nájemníci. Bydlela tu rodina Rudolfa Fiely, Ludvík Opletel s rodinou a v okupaci němec Karl Frank, který měl hodně naspěch v dubnu 1945, aby stihl soukmenovce.

Břešní majitel domu Stanislav Přidal, vyučil se řemeslu krejčovskému u mistra Bludského a pak 10 let pracoval " ve světě ... "

V roce 1938 oženil se s Růženou Svozilovou z Příkaz. Zařídil si živnost v Praze, ale ten jeho byt zabral němec a Přidalovi museli se vrátit do Skrbeně. Zde bydleli mnoho let na č. 53, kde před tím byla prodejna. Byla to jediná místnost, dílna, kuchyně i ložnice - jiný byt se nesehnal ...

V roce 1948 se Přidalovi nastěhovali do domu č. 48, který pak v roce 1961 koupili od manželů Škrobánkových.

Stanislav Přidal zde měl krejčovství - od roku 1958 je strážným v OP Příkazy.

Dcera Hana - je provdána za Vlad. Piterku ve Skrbeni syn Zdenek Přidal, nar. 1940 se oženil v roce 1964 s Annou Galuškovou nar. 1945 z Vel. Újezda - je řidičem ČSAD v Olomouci a postavil si vedle novou bytovou jednotku .

Izák František - 1893,	Izáková Marie - 1897,
Izák Jan - 1940,	" Františka - 1946,
Izáková Heřena - 1942,	

Podle zjištění Dr. Navrátila, dřívějšího archiváře Okresního úřadu v Olomouci - patřila nemovitost č. 50. v roce 1660 " řádu Klášterních penen v Olomouci ".

Že šlo o větší majetek - to dokazuje výměra Izákova gruntu, která byla 130 měric, zatímco u obvyklých gruntů byla kolem 75 mír.

První majitel z rodu dnešních držitelů se jmenoval Ignác " Isák " - druhý už byl Izák Jan. Pak byli hospodáři sami Josefové ... Třikrát tek se vyměnila generace.

Posledním z nich byl Izák Josef, narozený r. 1847, který zemřel v r. 1930. Jako prozíravý hospodář účastnil se čile hospodářského života a v kronice obce Nákla se kupř. dočítáme, že zasedal ve Zdravotním výboru, který byl v Nákle zřízen - vedle jiných funkcí. Zemřel ve věku 83 let a jeho manželka Anna, roz. Sedláčková z Křelova zesnula r. 1940 ve věku 90 let.

Pole Izákova gruntu nacházelo se po scelování ve větších rozlohách : Na nivce 21 měric, na Křebu 22 měric, Zahradničná měla 54 měric, Na osmi - 24 měric, pole bylo u Hynkova a 1/2 měrice lesa v Panenském.

Roku 1919 přešel dědictvím grunt na Františka Izáka a jeho manželku Marii, roz. Kropáčovou z Dubčan, kde měli Izákovi ideální polovinu gruntu č. 28. Druhou polovinu držela sestra Marie Izákové - Zlámalová z Biskupství.

Ze záhumenky, která se nacházela za stodolou založili Izákovi sad o rozloze 40 arů.

Usedlost, obytné stavení i stodola byla majiteli přestavěna a zmodernizována. Ve chlévech byla zavedena " malá mechanizace ". Pokrokový hospodář pořídil si v r. 1947 z akce Unrrra traktor s příslušenstvím a mimo to byl členem kolektivních družstev, jejichž prostřednictvím si rolníci na vsi pořizovali stroje.

V soudní dražbě koupil od Občanské záložny domek č. 155 ve Skrbeni a tento obyvali deputátníci jeho gruntu.

V roce 1956 nebyl rolník Izák na pokyn " shora " přijat do JZD. Teprve následující rok oklikou byl přijat a od té doby Izákovi pracovali v živočišné produkci - stále byly v jejich usedlosti. Dnes zde hospodaří státní statek.

Frant. Izák byl velmi vlivnou osobou mezi hanáckým rolnictvem, spoluzakládal zde Sokol, byl předsedou správní rady horeckého mlýna, Občanské záložny v Olomouci.

Izákovi vlastních dětí neměli. Osvojili si sourozence Jendu a Helenu, kteří dnes na č. 50 bydlí .

Ka

51

Krajíček Alois - 1923, Krajíčková Růžena - 1925,

Dům číslo 51 - byla kdysi " Běhalova chalupa " a jejím posledním majitelem - před manželi Krajíčkovými - byl zdejší rodák Josef Zlámal, pocházející z č. 20, který žije trvale v Brně.

Stavení sloužilo jako výměna gruntu č. 20. a ze Zlámalů tu naposledy bydlel Gabriel Zlámal st. / zemřel v roce 1941 /, který byl významným činitelem v henáckém peněžnictví a předsedou Ústřední rolnické záložny v Olomouci.

Po jeho smrti vystřídal se tu řada nájemníků : Vašíčkovi, Kravcovi, Helešicovi, Borůvkovi.

Pak se sem nastěhovala rodina Aloise Krajíčka, který edomek v minulém roce koupil.

Dnešní majitel i jeho manželka pracuje v Moravských železárnách v Olomouci, v domě bydlí také matka Růženy Krajíčkové - Anna Hanzová, nar. 1899, důchodkyně.

U chalupy byla prostorná stodola. Postupem doby dosloužila a nový majitel odstraňuje její trosky .-

Mikulková Ludmila, vdova - 1911,

Pochyla Jan, - 1938, Pochylová Věra, - 1940,

Chalupa číslo 52 ve Skrbeni patřila do roku 1865 rolníku Vrbovi, který ji prodal a odstěhoval se do Náměště-Biskupství.

Kupitel - stařeček Josef Mikulka pocházel z gruntu č. 23. a zemřel v r. 1897 - stařenka pocházela z č. 26. a zemřela v r. 1912.

Pak převzal stavení a hospodářství jejich syn Josef Mikulka, nar. 1868 / pokřtěný v Křelově /, jeho manželka Marie pocházela z č. 29 a byla už křtěna ve Skrbeni, r. 1872.

Jejich starší syn Josef Mikulka převzal chalupu v roce 1934 po sňatku s Ludmilou Psotovou. Výměra polností 8,98 ha.

Věměna ve dvoře postavena byla r. 1894 - jak svědčí zesazený kámen.

Na chalupě byla samostatně hospodařeno do r. 1958, kdy hospodář vstoupil do JZD. a pole převzal v r. 1962 státní statek.

Ze humny se nachází zahrada ve výměře 26a, který byla v roce 1946 oplocena.

Josef Mikulka zemřel v roce 1965 ve věku 65 let. Byl to starostlivý hospodář a jeho " koníčkem " v mladších letech byla flinta ...

V letech 1959-61 byla přestavěna výměna na obydlí odpovídající době.

Bydlí zde provdaná dcera Věra se svým manželem Janem Pochylou z Ustína, který pracuje v Opravářenském závodě v Olomouci.

Nejstarší dcera - Mikulková Marie - provdala se za ing. Přemysla Zlámala z č. 20 a bydlí v Šumperku, nejmladší - Ludmila - je provdána v Náměšti a manžel Ladislav Reška pracuje jako modelář dřeva v Moravských železárnách v Olomouci.

53

Nepustil Miroslav - 1923,
Nepustilová Anna - 1921,
Nepustilová Adéla - 1889.

Dům číslo 53, zakoupil v roce 1901 František Řezníček, který se do Skrbeně přistěhoval z Bielska / Polsko /, kde byl velitelem věznice.

Do tohoto roku byli majiteli domu manželé Dostálovi - měli však na domě značný dluh a to je hnalo do prodeje. Nový majitel provedl adaptaci domu a zařídil zde obchod pro svou dceru Adélu, která se v roce 1922 provdala za úředníka ČSD - Rudolfa Nepustila - který pocházel z čísla 13. na Podvrbí. Obchod zde zavedený převzalo pak konsumní družstvo " Budoucnost " z Prostějova.

V roce 1925 byla část domu - po levé straně průjezdu - prodána obuvníku T. Krylovi - s novým domovním číslem 157. Současně byla vyměněna dochová střecha a provedena generální oprava domu. Hlavní rysy této opravy jsou patrné dodnes.

V roce 1926 nahradila obec otevřený příkop přes zahradu č. 53, - kanalizací z betonových rour. U domu je zahrada o výměře 14 arů, ve které stála dochová stodola. Ta byla v roce 1937 zbourána a na jejím místě byla postavena zahradní besídka.

V přístavku domu - t.zv. výměnce - bývala do r. 1945, rodina Krylova: matka a 6 dětí, která se po osvobození odstěhovala do Šumperka. Po jejím odchodu se sem nastěhovala: Kovaříková Žofie, nar. 1902, svobodná, nyní v důchodě, která pracovala mnoho let ve zdejší " Dvoře ".

Syn Rudolfa a Adély Nepustilových - Miroslav, který po smrti otce se stal spolumajitelem / otec zemřel v roce 1932 /, oženil se v r. 1950 s Annou Koudelnou a má dvě dcery. Vystudoval reálné gymnasium a je vedoucím ekonomem výrobního družstva. Je uznávaným hudebníkem, zpěvákem i dirigentem - zastával různé funkce v Sokole a režíroval mnoho divadel. Je správcem Osvětové besedy, poslancem MNV a několikrát byl pokladníkem MNV.

Rovněž jeho manželka pracovala v Sokole jako vedoucí ženských složek / náčelnice / a sehrála mnoho divadelních her .-

54

ing. Gabriel Vrbka - 1898,

Rodinný dům č. 54 ve Skrbeni postavil učitel František Malovený, který na zdejší škole působil.

Tento dům koupily sestry Vrbkovi " Františka, nar. 1866 a Anna, nar. 1857, které tam nějaký čas bydlely.

Františka se pak provdala za Frant. Zapletala, rolníka v Třebčíně a Anna v tomto domě bydlela do své smrti v roce 1914.

Po dobu první svět. války byl v domě zřízen poštovní úřad a dům od manželů Zapletalových koupili Jakub a Marie Vrbkovi za 14.000 K.

V roce 1923 byla provedena adaptace staré budovy a nastěhovali se sem Jakub a Marie Vrbkovi, neboť jejich syn Vojtěch Vrbka se oženil a převzal hospodářství č. 8. Jakub Vrbka zemřel v r. 1933 - Marie Vrbková v r. 1940.

Po jejich smrti pozůstalostním řízením přidělen dům sourozencům : Marii, provdané Fialové, Anđele, provdané Kleinové, Vojtěchu, Gabrielu a Františku Vrbkovým.

Bydleli v něm nájemníci - naposledy Vilém Zapletal, obchodník - v roce 1945 byl dům ustupující německou armádou vypálen. V roce následujícím byl pak majiteli znova zrestaurován a do r. 1959 byla v něm umístěna mateřská školka, která se pak přestěhovala do budovy základní školy.

V dnešní době tu bydlí Ing. Gabriel Vrbka, řed. zemědělské školy v.v., který má tři děti :

Zdenku, nar. 1929 - provdanou za Frant. Diviše, obchod. zaměstnance Textilu Bratislava,

Ing. Jiřího, nar. 1934, vedoucího tov. na oleje v Mazare Scherif v Afganistanu,

Vojtěcha, nar. 1942, studujícího Vysoké školy elektrotechnické v Plzni.

Ing. G. Vrbka je členem redakční rady časopisu " Drobné hospodářské zvířectvo ", předsedou Okresní komise pro chov drůbeže, posuzovatelem drůbeže - atd.

Píše odborné knihy a učebnice, odborné články, lektoruje knihy, komá odborné a cestopišné přednášky - zná dokonale naši vlast a procestoval mnoho zemí.

Koncem roku 1959 nastěhovala se sem jeho sestra Marie Fialová, vdova po vrchním inspektoru ČSD / nar. 1888 /, která vede domácnost .-

Stanislav Úchvat - 1908, Anna Úchvatová -1913,

přistěhovali se do Skrbeně v roce 1947, kdy se také staly majiteli domku číslo 55.

Byla to původně výměna od chalupy čís. 2, kterou zřídil Jan Kryl. Pak byl majitelem Jiří Král a od něj ji zdědil řídicí učitel František Král.

Před koupí obývali domek různí nájemníci. Z posledních : rodina Koveržikova, Zatloukalova a Kadlecova. Stanislav Úchvat pochází z Hynkova - pracuje jako kameník / pomníky na hřbitovech /, manželka Anna je rodačkou z Nákla - Jáchymova. Od svatby v r. 1938 bydleli také v Jáchymově u rodičů.

Děti :

Stanislava, nar. 1938, provdaná Šmídová v Chodoni, okres Beroun, Čechy.

Václav, nar. 1943, frezař n.p.TOS - Olomouc,

Jirka, nar. 1946, zámečnick, n.p. Prefa, Olomouc.

Alena, nar. 1948, pracuje v OP v Příkazích .

Adaptace domu provedena větším nákladem v r. 1951.

Mrtýnek Josef - 1888,

Prastarček dnešního majitele - Tomáš Mrtýnek - pocházel z č. 51 a dům číslo 56 získal výměnou a chalupníkem Sedláčkem.

Tento majetek postoupil T. Mrtýnek r. 1848 svému synovi Janu Mrtýnkovi. Ten v roce 1853 započal přebudovávati toto stavení a o pět let později postavil stodolu v místech, kde stála první skrbenská škola. Nemovitý majetek pak přešel v r. 1884 na syna Josefa Mrtýnka, jehož manželka pocházela z č. 6, Frýbortova.

Předtím už v r. 1870 postavil Jan Mrtýnek - chalupník, který v tom " uměl chodit " a měl podnikatelského ducha - 4 domky na pokraji obce : byla to čísla 105 dnes Alois Hladiš, 106, Josef Směták - 107, Josef Plhák, a číslo 108, Vlčková Cecilie.

Po čase i tyto prodal, zařídil domky č. 28, 31 a 32 na Vyhňalově . Po jejich požáru je znova obnovil a prodal.

Chalupu č. 56 převzal dědictvím jeho syn Josef Mrtýnek v březnu 1920. Oženil se s Annou Valentovou ze Senice a hospodařili na výměře 80 mír pole. Hospodaření na gruntě č. 56 bylo přerušeno v protektorát, kdy sem přišel nový " hospodář " němec Pöple, který 18.4.1945 " slavnostně " odtáhl ...

Po tu dobu bydlel Josef Mrtýnek se svou rodinou - bez polnosti - na výměně, kam se vrátil ve dnech našeho osvobození. Válečná škoda na majetku byla odhadnuta na 197 tisíc korun. Manželka Anna zemřela v r. 1954.

Na výměnce byla podvčetně umístěna prodejna se smíšeným zbožím - Jednota - a to v letech 1937 až 1943, 1945 - 1949.

Z Mrtýnkova gruntu bylo v r. 1950 předáno 50 mír pole státnímu statku a o něco později dalších 20 mír. Státní statek odváděl majiteli nájemné 200 Kč z míry.

Josef Mrtýnek žije dnes na gruntě sám. Domácnost mu obstarává jediná dcera Anna, provdaná Bednařiková na č. 213. I když nemoc mu znemožňuje pohyb - rád vypraví a také hodně pamatuj a je znám jako veselá kupa a nikoho nezarmoutí.

Ve výměně dnes bydlí : Jaroslav Bednařik ml. - 1938 se svou manželkou Helgou, nar. 1942 a je zaměstnán v závodě TOS v Olomouci .-

Zapletalová Františka - 1899, svobodná .

" Kolouškovi z kopce " - jak se říkávalo Kolouškovým z čísla 57 - na rozdíl od jiných zdejších jmenovců, živili se polní prací. Měli 5 akrů vlastního a drželi přibližně 14 akrů pachtů a ještě se našla " chvíle ", kdy otec rodiny mohl jít na výdělek ... do dvora.

František Koloušek o kterém byla řeč - zemřel v roce 1925 ve věku 62 let, jeho manželka naproti tomu zemřela ve vysokém věku - 92 roků.

Domek patřil původně ku zdejší sladovni a byl koupen předchůdci v r. 1882.

Po smrti své matky stal se dědicem/František / Josef Koloušek, nar. 1897, dříve úředník ministerstva zdravotnictví v Praze, dnes tam žijící důchodce, který domek odprodal Františce Zapletalové.

Františka Zapletalová přišla do Skrbeně před 25 lety na službu ... Celou tu dobu pracovala " jako člen rodiny " u hospodáře Frant. Izáka na č. 50. Když přestal samostatně hospodařit - odešla do statku a bydlela u Izáků dále.

Je veselá a pracovitá a na poli hledá útěchu. Nemusela by ... a přece ji to nedá.

" Deset měřic - sama v cukrovce - na jaře či na podzim, to je její taxa ... ostatní bez komentáře !

Mikulka Josef - 1913,
Mikulka Jiří - 1943,

Mikulková Františka - 1915,
Mikulková Libuše - 1946,

Podle ústního podání domek č. 58 na Vyhnálově zbudoval skrbenský občan Vraštil kolem roku 1860 a prodal jej Jiřímu Mikulkovi v roce 1884.

Tento Jiří Mikulka zemřel v roce 1924 a dědicem se stal jeho syn Josef Mikulka nar. r. 1885. Převod majetku se uskutečnil v roce 1912, ale už za dva roky musel nový majitel na vojnu...

Uběhla I. světová válka - ale Josef Mikulka se vrátil domů až v roce 1920 - jako ruský legionář ...

K obživě rodiny držel 3 a půl měřice pole, které obdělával po příchodu z práce " ze dvora ..." , kde pracoval. Tento Josef Mikulka zemřel v roce 1950 a za 5 roků po něm zemřela jeho manželka Marie, roz. Moucová z č. 30.

Jeho vedlejším " zaměstnáním " byla služba kostelníka a hrobaře .

V roce 1950 zdědil tento domek na Vyhnálově jeho syn Josef Mikulka, nar. 1913, který se oženil v roce 1938 a nastoupil místo u Správy silnic .

V současné době je jednatelem Místní požární jednoty, členem okresního výboru a předsedou okresní revizní komise požární ochrany v Olomouci.

V letech 1960-63 byl Josef Mikulka předsedou MNV ve Skrbení a od voleb v r. 1964 je tajemníkem MNV. Vedle toho zastává různé funkce v politické organizaci i odborech. Manželka pracuje ve státním statku.

Domek průběhem posledních let zcela přebudovali, postavili téměř v novotě a dnes tam bydlí syn Jiří se svou rodinou .-

Rektořík Jar. - 1915, Oldřiška - 1917,
Jaroslava, dcera 1945,

Před požárem, který zachvátil obec v r. 1920 - stál na tomto místě domek Metoděje Pavlíka, čalouníka, který se odstěhoval do Olomouce.

Sem se pak přestěhovala rodina Rektoříkova z Příkaz, kde se Jaroslav narodil. Jeho matka Františka Halířová pocházela ze Skrbeně a její manžel Gustav Rektořík měl v Olomouci samostatnou zámečnickou živnost.

V obci zastával G.Rektořík funkci radního za stranu soc. demokratickou a zemřel v r. 1937 ve věku 57 let, manželka se dožila 65 let a byla pochována v r. 1956.

Měla zde v domě prodej tabákových výrobků a novin a vydávalo se " oknem ..."

V roce 1934 byla provedena nadstavba domu do té doby přízemního a výměna oken.

Syn Jaroslav vedl po otcí dílnu v Olomouci do roku 1951 a nyní pracuje v Městském stavebním podniku v Olomouci.

Manželka Oldřiška Švecová z Polomi u Bohuslavic - sňatek uzavřen v r. 1939.

Dcera Jaroslava - nar. 1945 je zaměstnána u strojné početní stanice ČSD v Olomouci. Je zdatnou členkou požárního sboru a kolektivu, který v soutěžích získal čestné umístění .-

V domě č. 59 bydlí také rodina Válkova.

Jen Válek, nar.1938 pochází z Křelova, otec obecní kronikář,

manželka Eva, roz. Rektoříková v r. 1941 - sňatek r. 1960.

Jen Válek pracuje v Oprávněnském závodě v Horce. Absolvoval průmyslovku a studuje Vysokou školu technickou - obor slaboproudé elektřiny .-

60

St

roupek František - 1929, Stroupková Marie
1931,

Oba manželé pochází ze sousední Horky a domek č. 60 ve Skrbeni koupili v roce 1956 po dědicích zemřelého Jana Přidala.

Kolem roku 1900 patřil domek rodině Taliánové, která jej prodala zedníkovi Janu Přidalovi a jeho manželce, před první světovou válkou.

Jan Přidal pocházel ze žaběnského čísla 80, jeho manželka Julie Nerušilová - byla rovněž z naší obce. Jan Přidal zemřel v r. 1947 - manželka přetím. Vedle zedničiny držel také pechty, aby byla alespoň přes zimu nějaká jistota ...

František Stroupek provedl důkladnou přestavbu a dalo by se říct, že ani kámen na kameni nezůstal. Proto také domek vyhlíží zcela jinak - jak jsme jej znali před 10 - 15 roky.

Majitel je povoláním zámečnick a pracuje v Moravských železárnách v Olomouci .-

. - 0 0 0 - .

S

61

Spáčil Vladimír - 1930,
Spáčilová Božena 1928.

Na tomto místě stál domek, který v roce 1920 vyhořel. Stařeček dnešního majitele - jmenoval se Alois Spáčil, postavil na stejném místě / což byla skoro výjimka /, své nové obydlí.

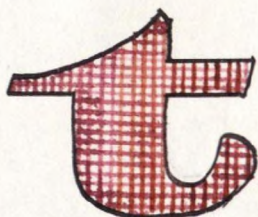
Alois Spáčil narodil se v r. 1876 a zemřel v roce 1955, jeho manželka Marie, roz. Vymlátílová - rok nar. 1880 zemřela v roce 1954.

Hospodařili na tomto čísle a drželi asi 16 mír pachtů. Stavení pro hospodářství bylo velmi stísněné a v roce 1940 od obdělávání pozemků upustili--.

Vladimír Spáčil zdědil tento domek a přestavěl jej. Zrušil průjezd, který předtím sloužil za humno a zřídil jednu světnici.

Po odborném vyučení je zaměstnán v Opravně ČSAD v Olomouci, kromě různých funkcí v Sokole a cvičitelské činnosti je zástupcem velitele požárního sboru, strojníkem a kinooperátérem kina OB ve Skrbeni.

Manželka Božena, roz. Kovalová - bydlela se svými rodiči nejprve v Prostějově a pak v Olomouci. Je švadlenou a pracuje v místním hospodářství při MNV.--

62

Tichý Antonín - 1919, Tichá Ludmila - 1922 ,

Antonín Tichý pochází z Horky, manželka Ludmila, roz. Absolonová ze Skrbeně - sňatek byl uzavřen v roce 1945 bydlí v domě č. 62.

Na počátku století byla jeho majitelem rodina Hékalova která jej prodala Jaroslavu Absolonovi. Ten přistěhoval se do Skrbeně z Malé Seničky před první světovou válkou, bydlel na čísle 130 a byl v obci cistařem.

Katastrofu prožil domek i majitelé podvčetně. Prvně to bylo v roce 1920, kdy " lehl popelem ..." a v květnových dnech r. 1945 při bombardování přišla další .

Zmíněný Jaroslav Absolon byl po třicátých letech zaměstnán v tehdejších řepčinských ocelárnách a měl více dětí / otec dnešního předsedy MNV /.

Po jeho úmrtí zdělila domek jeho dcera Ludmila, provdaná Svozilová v Černovíře a prodala jej manželům Tichým, kteří zde od r. 1954 bydlí.

Z fronty domku zrušen byl vchod a nahražen v r. 1964 bocním průjezdem.

Antonín Tichý pracuje v závodě Karosa v Senici, manželka je svědomitou pracovnící na státním statku v místě .-

Dcera manželů Tichých - Ludmila - nar.1946 se provdala v roce 1963 do Náměště a nese jméno - Vičarová .

. - 0 0 0 - .

Procházka Antonín - 1910, Procházková Anna - 1910,

Přízemní domek č. 63 na Podvrbí vlastnil od r. 1852 rod Moucův. Majitel měl 7 měřic pole vlastního a 9-10 mír pole pronajatého a živil se na tomto malozemědělství. Když J. Mouca zemřel / rok 1924 /, odkázal 6 mír pole dceři Doleželové na č. 84.

Tento domek zdědil po svém dědovi Antonín Procházka, zedník, který se v roce 1934 oženil s Annou Peřinovou, ze Lhoty u Nákla.

Procházka si sám domek opravil nákladem 20 tisíc korun a začal tu hospodařit na 36 měřicích. Za tím účelem také postavil chlévy a to v r. 1947 - nákladem 120 tisíc.

Měl při tom "nedorozumění" se sousedem č. 79, který v roce 1935 se dožadoval, aby mezi oběma staveními zůstala ulička. Místní stavební komise byla ale jiného názoru a hranice mezi oběma stranami byly upraveny tím, že Procházka postoupil 15 cm pruh ze své zahrady a tímto řešením byly hranice vyrovnány.

V roce 1948, kdy probíhal nábor do stavebnictví, vrátil se Ant. Procházka ku svému řemeslu, přestal hospodařit, ponechal si jen záhumenek a od té doby pracuje jako mistr u Dopravních staveb v Olomouci.

V domě bydlí syn :

Josef Procházka, nar. 1940, který je zaměstnán v administrativě n.p. Zora Olomouc. Je od r. 1962 ženatý s Annou Henčíkovou z Bytčice - okr. Žilina. Manželka, nar. 1943 pracuje v propagaci n.p. ŽPB v Olomouci.

Další syn Zdenek Procházka, nar. 1935 žije v Olomouci, dcera Anna - 1939 je provdána v Nymburku v Čechách a Antonín Procházka, nejmladší syn se v r. 1963 oženil do Příkez .-

29

64

Zatloukal Josef - 1930, Zatloukelová Eva - 1935,
Zatloukelová Žofie, matka-vdova - 1901.

Domek čis. 64 na Podvrbí náležel manželům : Ignáci Zatloukalovi, nar. 1850 a jeho manželce Františce, nar. 1864, která pocházela z Rozvedovic.

Tito jej postoupili v roce 1927 svému synovi Josefovi Zatloukalovi, nar. 1887, který byl stolařem a vzal si za manželku Žofii Spurnou z Nákla-.

Josef Zatloukal, který v roce 1953 zemřel, prodělal I. světovou válku v tehdejším cářském Rusku - odkud se vrátil až v roce 1921. Pracoval jako stolař u Fr. Lakomého a v roce 1923 se v obci osamostatnil.

Zařídil si dílnu, ale mimo toho jako doplněk držel pět měřic pole vlastního a ještě pachtý tak do 12 měřic. Byl tu zručný řemeslník, který ale doplácel na nesvědomitost zákazníků, protože tehdy to nešlo " z ruky do ruky "... a nakonec na to doplácel.

Po smrti otce převzal dílnu syn Josef - 1930 - a provozoval ji do roku 1963. Dovedl se mistrně ohánět hoblíkem i když jako chlapec byl poreněn při manipulaci z granátem po válečných událostech - a v r. 1963 odešel za zaměstnáním do Opravárenského závodu v Horce.

Josef Zatloukal ml. postavil si nadstavbou dílny v r. 1958 samostatný byt, který se nachází ve dvoře a také přední dům byl adaptací pozměněn.

Další děti Žofie Zatloukelové :

Božena, nar. 1928, provdaná Vojtková, bydlí v č. 212,
Marie, nar. 1929, provdaná Frantíková v Břuchotíně,
Olga, nar. 1933, provdaná Krmelová, bydlí v Zábřehu,
Ledišlav, ženatý, elektroúdržbář, bydlí v Olomouci .

65

Adolf Zbořil - 1901, Zbořilová Anna - 1905,

Nejstarším známým majitelem domku č. 65 na Podvrbí byli manželé Frolián a Barbora Andrýskovi, v jejichž držení byl tento malý domek až do roku 1889.

V tomto roce jej sice prodali Viktoru a Anastasii Vlčkovým, ale odstěhovali se odtud na Nový Svět do Olomouce až v r. 1897.

Pozdější koupí přešel domek na Annu Vymlátilovu, která byla tehdy svobodná. Pak se provdala a v roce 1904 prodala domek Františce Hrabalové, která jej držela až do roku 1924.

V domku bydleli manželé :

Josef Zbořil, nar. 1873, zemřel r. 1943,
a jeho manželka Anna, nar. 1864, zemřela v r. 1944.

Tento domek získal v roce 1924 dědictvím po své tetě Zbořilův syn - Adolf -, který se v roce 1944 oženil s Annou Smětákovou.

Zbořilův rod pochází z Příkaz a při domku ve Skrbeni vlastnil 59 arů pole, které převzalo JZD a pak státní stetek.

Adolf Zbořil pracoval celý svůj život jako "kočí" ve zdejších Dvoře ... a nyní žije v důchodě .

Oháňková Anna , vdova - 1887 ,

vlastní malý domek na Vyhnálově, který má číslo 66. Její manžel - Alois Oháňka - pocházel z litovelska a do Skrbeně přišel za prací do Dvora. Narodil se v roce 1884 a zemřel v roce 1964.

Od roku 1930 až do dosažení " důchodu " pracoval v Moravských železárnách v Olomouci - Řepčíně, kterým se původně říkalo : Ocelárny .

Domek koupili Oháňkovi před první světovou válkou / 1914 - 1918 / od zemřelého Pavla Mrtýnka, malorolníka ve Skrbeni.

Oháňkovi měli četnou rodinu a z jejich dětí - dnes ve Skrbeni žijí :

Bohumila Stejskalová na čísle 102,
Marie Vítková na č. 184,
Josef Oháňka na č. 235.

Požár domku : v roce 1925 .

OBEC. H

67

hostinec - číslo 67 .

Číhalík Josef - 1920, Číhalíková Josefa - 1914

Budova pro hostinec i s pozemkem byla získána odkoupením od Hlavního města Olomouce v r. 1867. Nesla název " Palírna " a prabídňný stav byl příčinou, že se musela z velké části zbořit a postavit znova .

V r. 1940 provedena rozsáhlá adaptace celkovým nákladem 185 tisíc korun .

V r. 1956 provedena přístavba přísálí - zbouráno jeviště a sál zvětšen .

Nájemci v posledních desíletích :

Josef Kvapil z č. 7., Tomáš Čech, který si pak postavil dům č. 161 u nádraží, Alois Číkl - odešel po okupaci do Libiny, - Miroslav Palla, který si opravil dům č. 86 na Podvrbí, - Jan Sedláček, který pocházel z č. 100 a odstěhoval se pak z hostince do Chropyně a dnes manželé Číhalíkovi.

Vedle hostince - porážel se tu i dobytek - nyní je tu jen výsek masa.

Z Číhalíkových dětí - oba chlapci -

Jiří, nar. 1942, ženatý - bydlí na č. 212,
Miroslav, po sňatku s Věrou Zatloukalovou na č. 211 .

68

Stejskal Alfons - 1910,
Stejskalová Miloslava - 1920,

Na dům číslo 68 se přistěhoval v r. 1900 - Hynek Kusý, syn domkaře z Loučen, který si vzal za manželku Kateřinu Kvapilíkovou z Příkež.

Měli tři dcery : Marii, nar. 1902 - provdanou za Tomáše Spurného na č. 192, která zemřela v r. 1960, Anežku, nar. 1904, provdanou Krajcovou v Horce, a Miloslavu - nar. 1920, provdanou za Alf. Stejskala do Nákla.

Hynek Kusý držel 4 míry vlastního pole a asi 14 mír pole najatého. Hospodařil v domě, kde bydlel po několik roků i zeť T. Spurný, vlastníci své pole i pachtý, takže zde byli dva hospodáři.

Tento dům byl podvčetně postižen katastrofou. V roce 1920 při zhoubném požáru, který zachvátil část obce a pak v květnu 1945, kdy škoda činila 20.000 Kč.

Hynek Kusý, nar. 1875 zemřel v r. 1958 ve věku 82 let, jeho manželka Kateřina, nar. 1877 zemřela v roce 1952 ve věku 74 roků.

V roce 1950 nabyli nemovitost manželé Alfons a Miloslava Stejskalovi z Nákla, kde měli samostatnou živnost pekařskou do roku 1948 a pak zpojenou do výrobního družstva "Jednota". Svůj domek v Nákle prodali a přestěhovali se do Skrbené.

Předtím - po smrti výměníka H. Kusého bydlel zde se svou rodinou Tomáš Spurný ml. a po smrti své matky odstěhoval se na č. 192. Vystřídala jej tu rodina Frant. Čepa, která po příchodu Stejskalových se přestěhovala na č. 47.

Alfons Stejskal byl v prosinci 1944 zatčen gestapem, protože doma přechovával "německého zběha" Josefa Matouška, juniorského mistra Moravy v zápase řecko-římském. Jeho otec dal se totiž k Němcům a mladý Matoušek to myslel jinak ... Když jej v Nákle zatýkalo gestapo, měl ještě čas, aby s nimi partyzánsky zúčtoval. Granát ukončil i jeho život ...

Stejskal byl v prvních květnových dnech roku 1945 převezen do Prahy a odtud se vrátil po osvobození.

Dnes pracuje v horecké pekárni a manželka v Moravských železárnách v Olomouci. Stejskalovi mají 4 děti : Jaroslav, nar. 1941 - pracuje jako chemik v zemědělském podniku, Miloslava, 1943, v OP v Příkežích, Miloslav, 1946, dřevomodelář, Františka - 1945, učitelka, provdaná ..

Matějtný Jaroslav - 1906, Matějtná Anna - 1906,

Také Zhánělvův domek v roce 1920 lehl popelem ... Jeho majitel - František Zháněl se narodil v roce 1878 v Mezicích a jeho manželka byla Barbora Cetkovská, nar. 1879 - sňatek uzavřen v roce 1900. Domek koupili v roce 1911 - prodávajícím byl Silvestr Urbášek.

František Zháněl byl kočím na zdejším velkostatku a mnoho let " osobním kočím " správce Najmana, kterého vozil párem šimlů.

Když v roce 1920 byla rodina bez přístřeší / nemohl se v obci sehnati byt / musela se rodina s nemocnou matkou nastěhovati do obecní váhy. Nový domek byl ale pak postaven v krátké době - protože formenku zajistil dvůr.

Manželé Zhánělovi zemřeli krátce za sebou v r. 1936 a 37. V tomto roce se také vdala jejich dcera Anna za Jaroslava Matějtného z Myslechovic.

Jaroslav Matějtný je vyučen krejčím a pracuje nyní u ČSD, manželka je 8 roků zaměstnána ve Fakultní nemocnici v Olomouci. Doma drží svou " záhumenku " - 2 míry pole.

Dům, který byl přízemní, byl v roce 1944 zvýšen o komoru a při válečných událostech v r. 1945 poškozen a pak znovu uveden do dnešního stavu .-

Josef
Raušer

70

Raušer - 1914, Raušerová Ludmila - 1917,

Dům číslo 70. patřil manželům Hlochovým. " Prožil " také ohnivou katastrofu v roce 1920 a nový domek pak stavěl majitel na svůj " vrub ", protože se nedržel předpisů, které umožňovaly dostat subvenci.

Jen Hloch pocházel z Klopín, jeho manželka Růžena Routilová ze Skrbeně. Zemřel v roce 1940. Byl to zkušený, sečtělý člověk, který opravdu mnoho věděl a dovedl o tom poutavě celé hodiny vyprávět. Jeho syn, který v mladém věku / 22 let / v roce 1925 zemřel, měl zvláštní nadání a dovedl štětcem zachytit to, co lidské oko mnohdy nepostřehlo.

Po jejich smrti dostali pole Routilovi a domek Josef Raušer, který ze v roce 1939 vrátil z Loučan do Skrbeně. Raušer se v roce 1940 oženil s Ludmilou Spurnou, dcerou domkaře ze " Žeběnce ". Raušerovi vlastnili 77a pole ze kterým v roce 1959 vstoupili do JZD.

Josef Raušer, vyučený zedník pracuje ve stavebnictví a to dvě desítky let u jednoho podniku i když tento za tu dobu několikrát změnil svůj název / Moravomost, Moravostav, Inženýrské stavby a dnes Dopravní stavby /. V podniku vedl odbor " mechanizaci " a "dlažby " .

Věřejného dění nezůstal stranou. Pracuje jako odborový funkcionář i předseda stranické organizace KSČ., prošel funkcemi v zastupitelských orgánech.

Ve Skrbeni zůstával dočasně funkci předsedy MNV, byl členem rady, zasedal v různých komisích, je funkcionářem požárního sboru.

Za pracovní obětavost a iniciativu vlastní řadu děkovných uznání.

Manželka pracuje ve zdejším státním statku.

Syn - Vladimír Raušer, nar. 1943 - vystudoval stavební průmyslovku, je zaměstnán jako technik u Dopravních staveb - pracuje politicky a je členem VO KSČ ve Skrbeni.

Dcera - Ludmila Raušerová - 1946 - je vyučena švadlenou a pracuje v OP v Příkazech .-

71

Fb

okůvková Frant, vdova - 1879

bydlí v domku č. 71 na Podvrbí, který do roku 1948 náležel jako výměna ke gruntu čís. 20 / Zlámal /. Tento domek patřil do r. 1897 rodině Zárubově.

V tomto roce jej koupil rolník Gabriel Zlámal a užíval jako deputátní pro lidi, kteří u něj " na zovolání " pracovali. Pamatujeme ještě jak tu bydlela rodina Mikulkova, Sedláčkova, Kravcova, Pospíšilova, Jaškova, Švubova - až po dnešní majitelku.

Příhoda : v roce 1913 byl v obci nočním hlídačem Frant. Obkráčil. Při potahování kontrolních hodin, které byly umístěny do domě čís. 9 - byl obecní hlídač Frant. Obkráčil zasažen dvěma ranami z revolveru z uličky od domku č. 71. Obkráčil byl odvezen do nemocnice a službu nočního hlídače nastoupil Florián Šertler, kterému obec zakoupila zbraň a " halapartná " nočního hlídače zmizela. Obec zakoupila také petrolejové lampy, které osvětlovaly náves - než sem byla zavedena elektrika.

H

Josef Hanzl - 1928, Anna Hanzlová - 1927,

72

stali se v minulém roce / 1966 / majiteli domku č. 72. naproti Dvora - po zemřelé Žofii Dokoupilové. Její rodiče jej nebyli v r. 1906, otec přišel z Vilémova, matka roz. Rosypalová z č. 72. Frant. Dokoupil se narodil v r. 1868 a zemřel ve věku 80 let. Pracoval mnoho let u pokryvačské fmy Prucek v Olomouci a držel polnosti do 14 mír, 3 krávy a jiný dobytek. Jeho manželka zemřela v roce 1944 a doma zůstala svobodná Žofie.

Josef Hanzl pracuje od mládí v Moravských železárnách, manželka ve státním statku a prozatím bydlí v nájmu čísla 41 - protože jejich domek potřebuje nutné opravy.

G

73

Gešvinder Frant.- 1894, Gešvindrová Fil.- 1897

Dům čís. 73 postavil v r.1920 Josef Peřina, týž, u kterého vznikl požár / stavení ovšem stálo na jiném místě / Držel jej 10 roků a pak jej prodal manželům Gešvindrovám / manželka roz. Čepová z Horky /.

Frant. Gešvinder byl dlouhá léta kočím u hejčínského průmyslníka Meye. Ten držel také skrzeňský Dvůr a Gešvinder zde byl do r. 1939 zaměstnán, a při tom měl 3 míry pole v horeckém katastru. Při reorganizaci Meyova majetku / 1939 / přešel se svou rodinou do deputátního bytu v Hejčíně a v domku ve Skrbeni se vystřídala řada nájemníků. Tak tu bydlely rodiny : Frant. Čepa, Cyrila Kovaříka, a další.

V roce 1963 vrátil se sem Fr. Gešvinder do důchodu. Gešvindrovi mají více dětí z nichž s rodiči tu dnes bydlí:

Josef Gešvinder , nar. 1935, svobodný, zaměstnanec Pomezních staveb v Olomouci .-

S

74

Šustek Alois - 1922, Šustková Drahomíra - 1926,

Původní domek Fr. Šustka byl vklíněn mezi jiné a také s nimi prožil požár v roce 1920. Po něm byl obnoven a nabyt jej syn tehdejšího majitele - František Šustek, který se v roce 1917 oženil s Marií Šrámkovou z Vídně. Ta se tam narodila v r. 1891, byla však vychována v Čechách / ve Vodňanech / kde její táta pracoval jako haviř i příležitostný dělník.

Do Skrbeně přišla v roce 1926 a tehdy neněřila, že si zde " ukrojí, tak velký krajíc ".

Zůstala tu dodnes a poctivě se starala o rodinu...

V letech 1946 - 50 kolportérovala stranický tisk a nezoufela, když " zůstala sama ..."

Její syn Alois Šustek - nar. 1922 - vzal si za manželku Drahomíru Polenskou - nar. 1926 z Hlušovic a trpí ochrnutím nohou. To mu však nezabrání tomu, aby o dovolené nepoznal krásy naší vlasti. Pomáhají mu v tom synové, chlapečci, kteří znají taje motorové trojkolky a také se přitom podívají dál, než za humna ... Alois Šustek je zaměstnán jako vrátný u Okres. ep.-hygienické stanice, manželka je školnicí v mateřské školce.

V nájmu tu bydlí : Ludmila Kosková, vdova, nar. 1907, Pocházá z č. 12 na Podvrbí - muž zemřel a zůstala sama ze 3 dětmi. Z nich žije dcera Jaroslava - v Olomouci.

76

Absolon Gabriel - 1914,
Absolonová Emilie 1916,

Domkem číslo 76 na Vyhnálově - končila obec ve směru k Příkazům ... Pak byby jen louky v Oleškách ... V minulém století žila zde rodina Hrachovinova a Dragounova a kolem roku 1880 koupil domek Martin Vodička starší se svou manželkou, roz. Kadlčíkovou z Nákla. Stavení byla tehdy kryto doškem a mělo velkou " jízbu ", malý mlat a sklípek, jednu malou světničku. Půdorys podobný dnešku.

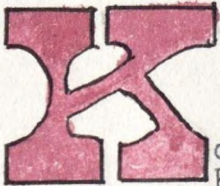
Martin Vodička pracoval ve zdejších pivovare, později Dvoře a zemřel v roce 1904 - vdova až v letech třicátých. Bylo několik dětí a majitelem domku se staly dcery Julie a Marie Vodičkoví. Marie se později provdala ze Fr. Bodláka.

Do té doby se zde živili majitelé zemědělstvím - na svém i pachttech .

Teprve nový majitel Gabriel Absolon, který si vzal dceru Julie Vodičkové pracoval jiným způsobem. Je sice vyučen obuvníkem, ale 15 roků pracuje jako tavič ocele v Moravských železárnách v Olomouci. Pochází z 10 dětí manželů Františka a Růženy Absolonových.

Absolonovi mají tři dcery : Emilii, Anna a Ludmilu, které jsou provdané a odešli " za štěstím " jinam ...

Dům č. 76 - v roce 1925 vyhořel. Po ohni dostal taškovou střechu a ze zrušeného mlatu vytvořena světnice.

75

Koloušek Frant. - 1938, Koloušková Old. 1943,
Koloušková Marie - 1902, matka .

František Koloušek st. nar. 1902 - manžel vdovy Marie, roz. Rosypalové / nar. 1902 /, zemřel v lednu 1965. Domek zdědil po rodičích Edmundu a Karolině Kolouškových a jejich původní dům před požárem r. 1920 - stál na rohu u dnešní samoobsluhy. Edm. Koloušek zemřel v r. 1926, Karolina v r. 1944, měli 5 dětí a Koloušek pracoval na poli, v lese, příležitostně.

Syn Frant. Koloušek, který se v r. 1936 oženil - hospodařil na pachttech / 15 měric /, ku kterým po nehospodaření přikoupil 10 mír vlastního, postavil chlévy a choval 4 krávy vedle jiného dobytka. - Frant. Koloušek ml. 1938 s manželkou roz. Oštádslovou z Mezic pracuje v Mor.žel.

KO

77

Marie Kamínková - 1909, Josef Obkráčil - 1910,

Marie Kamínková, po krátkém manželství v Horce - vrátila se zpět do Skrbeně, kde žije se svým svobodným bratrem na čísle 77.

Domek postavili její rodiče, když původní byl zničen při požáru v roce 1920.

Jejich rodiče - otec Josef Obkráčil zemřel v roce 1963 - provozovali tu zemědělství na pachttech do roku 1949.

Jaroslav Obkráčil Josef ml. žije předčasně v důchodě - sestra Marie Kamínková je zaměstnána v potravinářském průmyslu " Zora " v Olomouci .

78

SF

Sedláček František - 1927,

bydlí se svou manželkou Emilií - nar. 1928 - dosud na čísle 132 - ale domek č 78 na " Spálené ulici " získal po své tetě Anděle Vodákové, která zemřela před dvěma lety a který miní opravit.

Původními majiteli před požárem byli manželé Chytilovi, rodiče Anděly Vodákové. Její manžel - Alois Vodák pocházel ze Lhoty za Náměští.

Po roce 1945 odešli Vodákové do pohraničí, ale pek se zase vrátili na své do Skrbeně. Al. Vodák pracoval námezdně ponejvíce na různých stavbách a mimo toho drželi Vodákové 3-4 míry pole.

V domě bydlí výměnice Gabriela Sedláčková, vdova po Jos. Sedláčkovi, obecním bubeníkovi, který v roce 1962 zemřel.

M

79

Milder Václav - 1926, Milderová Marie - 1928,

bydlí na Podvrbí v domku číslo 79, který jim prodal Alois Navara, zedník pracující jako údržbář ve Fakultní nemocnici v Olomouci. Sám si postavil domek v Horce a ve Skrbeni i když jej přebudoval - rozhodl se pro prodej.

Jeho majitelem byl v r. 1910 Josef Vynlátíl, který se oženil s vdovou Františkou Havlíčkovou, která měla dvě dcery. Janu a Annu. Po smrti Vynlátíla zdělila domek Anna, která se provdala za Aloise Navaru z Hvozdu, který pracoval ve Dvoře při zemědělství. Oba Navarovi zemřeli v roce 1940 - Navara tragicky - a dědicem se stal syn Alois - nar. 1926, který si vzal za manželku stejně starou Marii Hypšmanovou z Horky.

U stavení je 1 míra pole - oplocená a přeměněná v zahradu. Dnešní majitel Vác. Milder s manželkou roz. Pisárikovou pochází z Olomouce a pracuje ve Farmakoně.

V

80

Vyhlídal Frolián - 1895, Vyhlídalová Bož.- 1898

Na " Žaběnci " v domku číslo 80, kde do r. 1930 hospodařil střeček František Vyhlídal - vyrostli jeho synové Frolián a Josef, oba zedníci. Josef oženil se na chalupu čís. 33, a domek po rodičích připadl Froliánovi. Bylo to malé hospodářství a dochové humno s 5 měřici pole vlastního a 7-8 pronajatého.

Vyhlídal chodil po " fuškách ", v zimě do lesa a pole obdělávala manželka a děti. Samostatně hospodařili Vyhlídalovi do r. 1958 a pak vstoupili do JZD. V dnešní době je Frol. Vyhlídal vážným ve stát. statku, manželka tam rovněž pracuje v rostlinné výrobě.

Vyhlídalovi mají čtyři dcery : Nejstarší je provdána v Horce, Julie, nar. 1929 za Jer. Krále, čís. 41, Vyhlídalová Božena na čís. 85.- a jedna zemřela.

Alois Hrabal - 1900, Hrabalová Zdena - 1904,

Hrabalová Zdenka, roz. Šimková z Loučan - přišla do Skrbeně v roce 1928 po sňatku s Aloisem Hrabalem na dome č. 81, který po požáru roku 1920 znova nechal vystavěti stařeček Hrabal. Jeho původní domek stál na jiném místě a tam jej koupil v roce 1910 Josef Hrabal, který měl za manželku Fr. Sedláčkovou, po příbuzném Janu Sedláčkovi, který odejel do Ameriky.

Stařeček Hrabal zemřel v r. 1935 a při jeho pohřbu se stala politování hodná událost, která rozštěpila zdejší podpůrný pohřební spolek na dva tábory. V jistý den dopoledne byl pohřeb neboštíka vyznání česko-slovenského - odpoledne římsko-katolického... Kněz pobídl věřící, aby nedovolili vejít do kostela s praporem, který dopoledne byl nesen neboštíku jiné víry ... ~~Ať se smrt~~ rozdvojila ...

Mladí Hrabalovi měli 4 měřice pole na Nivkách a Hrabal provozoval holičství v Křelově a krátkou dobu i u " Najdekrů ", ve Skrbeni.

Alois Hrabal byl v mládí znamenitý sokolský borec a získal s Jaroslavem Králem - dnes již zemřelým - řadu vavřínů - v Hodolanech, v Praze, v Ilavě na Slovensku. Šachy, které propagoval - to byla jeho další láska.

Manželé Hrabalovi měli dva syny : Emil, nar. 1931 - byl umrcen při motocyklové nehodě, Jenda, nar. 1933 se v roce 1955 oženil s M. Kupkovou ze Semotěšek a nyní bydlí v Loučanech.

Alois Hrabal byl poslední léta před důchodem strážným v Mrazírnách v Olomouci a 10 roků ve stejné službě u Opravárenského závodu v Horce. Manželka je znamenitou kuchařkou - o svatbách a pleších ...

82

B

Bednařík Jar. - 1911, Bednaříková Anna - 1911,

obývají domek č. 82. - který do roku 1908 skýtal přístřeší rodině obuvníka Kalvy, který tu měl svůj "verpánek". Od nich koupil domek František Novák - nar. 1875, který v roce 1945 zemřel a 32 let pracoval na "vidlárně" v řepčínských ocelárnách. Jeho manželka se narodila v r. 1870 a zemřela v r. 1962.

Vedla v letech 1927 - 38 v domě "hokynářství", prodej cukrovinek a v letech 1928-31 měla "krám" t.j. dřevěnou zelenou prodejní budku - zrovna naproti výjezdu do Dvora. Kupovala také v místě máslo, vejce, drůbež - což vozila do města na trh.

V roce 1935 přišel do domku nový majitel - Jaroslav Bednařík z č. 10, který si vzal Novákovu dceru Annu. Jaroslav se vyučil stolařem na Podvrbí u Zatloukala. Přízemní domek Bednaříkovi poopravili, vyhodili pec, odstranili trámy, zadělali větší okna, zvětšili domek i dvorek. Jaroslav Bednařík pracuje přes 20 let v údržbě státního stoku, kde o nějaký rok déle pracuje na sýpce manželka Anna. Jejich dcera Irena, nar. 1936 se provdala za občana Taliána do Horky a tito dnes bydlí v Detvě - Žilina a syn Jaromír, zaměstnanec TOS Olomouc, ženatý, bydlí na č. 56.

H

83

Helešic Ludvík - 1929, Helešicová Ludm. - 1929,

stali se majiteli domku vilkového typu, který postavil v roce 1925 stavitel Josef Brach z Příkaš - pro říd. učitele v.v. Samuela Mikulku, který přišel do Skrbeně v roce 1893 a působil na zdejší škole do roku 1921 - celkem 28 roků. Když zemřel zůstala tu sama hospodyně - Marie Vymlátlová. V okupaci bydlel tu občan Svaček, který se najednou psal "Schw ...". V roce 1945 nastěhoval se sem se svou rodinou Vilém Vovesný z č. 7.

Od dědiců po zemřelém Sam. Mikulkovi koupila v r. 1946 domek zdejší Občenská záložna pro své účely. Po likvidaci záložny koupil vilku Josef Patery, příslušník SNB, který domek prodal pak manželům Helešicovým.

Ještě předtím Patery dům opravil, pořídil novou škrabanou omítku a když se přestěhoval do Ostravy - v roce 1962 jej prodal.

Ludv. Helešic je rodákem z Moravské Nové Vsi, zaměstnancem ČSD - předčasně v důchodě - manželka z čísla 75 .-

d

84

Doleželová Ludmila, vdova - 1915,
Doležel Josef, syn - 1942,

z ústního podání traduje se k čís. 84 toto sdělení :

... před více jak 60 lety vznikla ve Skrbeni na " Palírně " neshoda mezi místními občany: Mrtýnkem z čísla 84. a jistým Sedláčkem .

Nedorozumění řešil Sedláček tím, že odešel z hospody a zelažil požár ... vyhořelo stavení č. 84.

Mrtýnek pek ohořelé stavení opravil - Sedláček byl potrestán - a prodal domek Tomáši Doleželovi.

Ten zde hospodařil - měl 5 míe pole vlastního a stejně tolik pachtů. Jeho manželka byla A. Moucová z č. 63 a on sám zedničil.

Jeden jeho syn - Josef Doležel, vedoucí Bažovy prodejny v Olomouci - Hodolanech - nevrátil se z koncentračního tábora, kde v okupaci nacisté " převychovali - druhý - Jenda - oženil se v r. 1941 s Ludmilou Trnkovou z Nových Dvorů u Náměště, byl vyučen krejčím, ale pracoval v Moravských železárnách v Olomouci. Zemřel náhle v roce 1944 a zůstala po něm vdova se dvěma malými dětmi. Pobírala vdovský důchod a pracovala na svém poli - až do r. 1957, kdy polnosti dala do družstva. Pro nemoc byla v něm pouze jeden rok.

Syn Josef Doležel - 1942 - svobodný, pracuje v zámečnické údržbě Moravských železáren v Olomouci,
Jana - 1944 - provdaná Spurná, pracuje v kadeřnictví MNV v Příkazích .-

R

85

Rosypalová Božena - 1932,

pochází ze Žabence z č. 80, otec Frolián Vyhlídal, 1895,
matka Božena - 1898,

provádela se v r. 1955 za Václava Rosypala ze Senice. Ten vedl nezřízený život a o rodinu se nestaral. Došlo k rozchodu a matka se starala o dvě děti sama. Pracovala v jídelně OP. v Příkazích.

V roce 1958 zakoupila dům - dřívější výměnu od Lounů a otec, zedník Frol. Vyhlídal jej pozmenil a zlepšil. Dnes zde žije s Miloslavem Vyhlídalem - 1935 .-

86

alla Miroslav - 1924, Pallová Marie - 1923,

manželé z čísla 86 na Podvrbí koupili tento domek v roce 1958 od manželů Sloukových, kteří byli dědici čísla 10. kdysi Bednařikova gruntu.

V době, kdy si z části gruntu přepravovali své obydlí - bourala se samota " Gandie ", nacházející sáza státní silnicí od Břuchotína. Měla číslo popisné 86 a to bylo pak přiděleno Pallovým.

Miroslav Palla pochází z Horky, manželka Marie je dcerou Mertina Vodičky z č. 10, které sousedí .

Manželé Pallovi po sňatku bydleli na č. 176, pak vedli pohostinství Jednoty na obecním objektu, kde byli do roku 1962.

Dnes pracuje Palla na provozu Svezermu v Moravských železárnách v Olomouci - manželka pak v **BP** v Příkazích.

Jejich dcera - Jana, nar. 1946 - se provdala za Frant. Dittricha z Olomouce, který pracuje v modelárně kovů Moravských železáren v Olomouci, a tam je zaměstnána i ona sama .

Miroslav Palla má " koníčka ". Je jím exotické ptactvo, které má v čísle 86. " své království ".

Je funkcionářem Čs. svazu chovatelů - pracuje v politické straně / KSČ /, i odborové organizaci a v roce 1964 byl zvolen polancem MNV .-

P

87

Piterka Vladimír - 1935,
Piterka Rudolf - 1898,

Piterková Hana - 1939,
Piterková Alžb. 1904,

Dům na " Spálené ulici ", jehož vlastníkem je Piterka Vladimír - postavil v roce 1920 místo domu zničeného požárem František Halíř.

Měl menší hospodářství, ale byl pronásledován smůlou při odchovu dobytka, upadl do finančních nesnází a byl nucen domek odprodat. Koupili jej manželé Březinovi, kteří předtím měli v nájmu Šamánkovu hospodu v Horce. Domek však nezůstal dlouho v jejich rukou - byl dluh - a věřitelé dali domek znova do prodeje. Tak získali domek manželé Piterkovi.

Rudolf Piterka pochází z Náměště, manželka Alžběta, roz. Vymětalová z č. 35 ve Skrbeni. Rudolf Piterka pracoval na stavbě vodních nádrží: 8 roků na Plumlovské přehradě, 6 let na Vranovské přehradě.

V roce 1938 se Piterkovi z Náměště přistěhovali do Skrbeně a Rud. Piterka stal se zaměstnancem silniční správy.

V r. 1943 jako veřejný zaměstnanec " plnil kvotu " a byl " totálně nasezen " na vojenské práce do Francie, obsazené Němci. Šest měsíců pracoval na stavbě ponorkové základny pro Wehrmacht. Potom pracoval jako strojník parního válcovacího stroje a odešel do důchodu.

Jeho manželka v mladších letech byla nadšenou sokolkou, která sbírala leckde " zlaté ... "

V roce 1945, kdy se přes obec přehnala poslední válečná vichřice / vlastně jen vánek ... /, byl dům značně poškozen a obyvatelé zde shromáždění, jen taktak vyvázli se životem.

Syn Rudolf Piterka ml. - oženil se v r. 1954 s L. Komárkovou z Vojtěchova, bydlí v Náměšti a je vedoucím střediska Správy silnic v Senici.

Mladší syn Vladimír, nar. 1935 vzal si za manželku Hanu Přidlovou. Vystudoval při zaměstnání průmyslovou školu a v závodě - Morevských železárnách v Olomouci - zastává funkci mistra kovodelárny. Podal řadu zlepšovacích návrhů z nichž jeden byl patentován.

V sokolských řadách působil jako znamenitý cvičenec, který získal řadu úspěchů a nyní ve věnuje mládeži a navíc i jiným funkcím .-

88

Tichý Bohumil - 1910, Tichá Františka - 1911

Proti bývalému pivoveru ve Skrbeni stávala "panská" stodola, kterou odkoupila obec a prodala ji dále v r. 1816 na pořízení domků.

Část bývalé stodoly odkoupil Matouš Mrtýnek, učitel z Nákla na pořízení "školy", aby žáci nemuseli chodit ze Skrbeně do vzdáleného Křelova.

Tak tedy domek č. 88. ve Skrbeni - je vlastně první škola, kde Matouš Mrtýnek učil skrbeňské děti slabikářii...

Po smrti Mat. Mrtýnka / který ztratil zrak /, zdělila tento domek jeho dcera Kateřina - provdaná za Jana Hrabala z Nákla a po jeho smrti připadl domek jeho dceři Eleonoře - provdané za Jana Tichého ze Skrbeně.

Roku 1939 zdělili domek manželé Bohumil Tichý a jeho manželka Františka, prov. roz. Hákalová - sňatek 1939. K domku patřilo také 8 mír pole, které v roce 1956 bylo dáno do JZD a nyní jej obdělává st. statek, kde Frant. Tichá je zaměstnána - Bohumil Tichý je zedníkem u Okr. stavebního podniku v Olomouci.

Děti : Jerka, provdaná Kroupová, bydlí v Olomouci,
Bohumila - 1947, provd. Kindlová v Bruchotíně,
Libuše - provdaná Plachá, manžel traktorista st.

89

Kubešová Františka - 1890,

vдова, je majitelkou domku, který "se krčí" naproti Dvoře. Ten vlastnil v r. 1870 občan Rosypal, který jej za 15 let odprodal Janu Lakomému a jeho manželce Nepomuceně Spěvákové. Lakomý pracoval na sýpce ve Dvoře a koupil pole od Spurných na Kamenci.

Byl několik let kostelníkem a svůj majetek před smrtí odkázal spřízněné Františce Spěvákové, která zde byla vychována. Ta se provdala za Ant. Stoklasu, který byl krejčím a náměstkem starosty ze strany soc. dem. Když zemřel, provdala se za Fr. Kubeše / zemřel r. 1946 /.

ŠA

91

Špuner Antonín - 1921,
Špunerová Květoslava 1922,

Podle tržkové smlouvy ze dne 11. dubna 1901 koupili manželé František Vymlátíl a jeho manželka Marie od Františka a Marie Frantíkových domek pop. číslo 91. Smlouvou odstupní ze dne 12. února 1921 byl tento domek převeden na Jenu Vymlátíla - nar. 1886 a manželku Annu, roz. Vyhlídalovou z Lipníka, kteří byli oddáni v r. 1909. / Anna - nar. 1883 - zemřela v r. 1951.

V květnu 1945 při leteckém bombardování obce byl dům zcela zničen - škoda odhadnuta na 97 tisíc korun čs. Opravit se nedal a tak jej " z gruntu " přestavěli manželé Antonín Špuner a Květa Špunerová, roz. Vymlátílová. Výstavba byla dokončena v r. 1948.

Ant. Špuner pochází ze Soběchleb, okr. Přerov a sňatek s Květoslavou uzavřel v r. 1944. Pracuje jako ekonomický náměstek v Kapitulní konsistoři v Olomouci, manželka je administrativní pracovnící MNV ve Skrbeni. Dcera Miloslava, nar. 1948, je prodavačkou v elektrospotřebním zboží, syn Miroslav, nar. 1951 - student průmyslovky.

Z rodiny Vymlátílové je syn František - 1910 ženatý v Mohelnici, dcera Marie - 1918, provd. Večeřová ve Střížově.

Antonín Špuner zastává různé funkce ve stranických orgánech, byl členem MNV a pracuje v jeho komisích.-

V

90

Vychodilová Marie - 1890,

v dova - bydlí ve svém domku, který koupila se svým zemřelým manželem od rodiny Kadlecové a tito předtím do sousedů Lekomých, jejichž sestra byla Kadlecová.

Manžel František Vychodil zemřel v roce 1939 a pracoval ve Dvoře a příležitostně u zemědělců.

Vychodilovi drželi 4-5 mír pachtů a 1 krávu.

Jediná jejich dcera Marie - 1929 se provdala za kováře Antonína Protivánka ze stát. statku, který si postavil domek č. 228 - k Hynkovu .-

R
V

92

Rodina Vlčková .

Sourozenci :

P. Gabriel Vlček - 1888,
Františka Vlčková - 1899,
Ludmila Vlčková - 1906,

Žijí v domku čís. 92, který byl postaven po požáru r.1920. Původní jejich chaloupka umístěná v druhém pořadí na konci tehdejší uličky - postavena byla z vepřovic, dřeva a z vepřovičného bláta a pokryta šindelem - později papírem - někdy v letech 1810 až 1830.

Domek dnešní postavený po požáru je z cihel a vepřovic, střecha je pokryta pálenými taškami. K domku patří zahrádka ve výměře 6a .

Rodokmen :

Vlček Bartoloměj, domkař č. 92 manželka Mar. Dostálová,
nar. 1810 ve Skrbeni, nar. 1823 v Příkazích,
zemřel : 1867, zemřela : 1884,

Bartoloměj Vlček, manželka Teresie Vymětalo-
zemřel 29.11.1937, vá - zemřela 2.4.1963,

Měli 10 dětí - z nichž dnes žijí na č. 92, jak shora uvedeno .

a zemřel 1.10. 1967
P. Gabriel Vlček se narodil 22. září 1888 ve Skrbeni. Po vychození obecné školy zde - studoval v letech 1901-1909 na Slovenském gymnasiu v Olomouci. Po maturitě 4 roky Teologickou fakultu v Olomouci. Dne 5.7.1913 byl v Olomouci v chrámu Sv. Václava od nejdůstojnějšího olomouckého arcibiskupa Kardinála Františka Sal. Bauera vysvěcen na kněze.

Ještě týž den přijel do Skrbeně, kde byl uvítán průvodem farníků a družiček a druhý den v neděli 6.VII.1913 slavil za účasti celé obce své " Primici ".
Primičním kazatelem byl dp.děkan Dominik Doležel, farář z Hradčovic.

P. G. Vlček působil jako kooperátor a kaplan v Kašavě a v Kralicích - jako farář : v Trnavě na Valašsku a v Kralicích, okr. Prostějov. Od r. 1951 žil jako pensista v Kralicích a v r. 1959 přišel na odpočinek do rodné Skrbeně.

Otec - Bartoloměj Vlček - jako malozemědělec hospodařil na 6-8 měřicích vlastního pole a přibližně tolik měl pole najatého .-

Václav Spurný - 1912,
Spurná Anežka - 1909,

Poslední domek na Žaběnci a první domek za státním statkem patří rodině Spurných. Bylo to vlastně první " sídlo " rodiny Spurných, která se později " rozvětvila ". Tito Spurní přišli sem okolo roku 1870. Sám Alois Spurný - byl zde v minulém století.

Narodil se r. 1873 a zemřel v r. 1939. Byl vyučen zedníkem, ale také hospodařil a říkával, že pracoval na stavbě skrběňské školy v r. 1893. Jeho manželka roz. Pospíšilová pocházela z Nákla.

Domek krytý dochom měl dnešní podobu, jen stodola byla po nejvíce ze dřeva, což bylo v té době obvyklé. K domku také patřilo pole a chovely se krávy. Domek byl dosti rozsáhlý a měl jedinou zahrádku na Žaběnci. Studna byla vyzděna kamením - ovšem studna byla bez pumpy. Voda se vytahovala hákem.

Alois Spurný byl za první světové války vojákem - byl typem pohodlného hospodáře, který si rád porozprávěl a v neděli k Voglům na pivo - to bylo jeho.

Panemáma Spurná zemřela v roce 1948. Držívala " jízbu " v parádě, protože rodina se zdržovala v prostorné kuchyni, kde se i spávalo.

V sobotu 28. července 1934 vznikl v domě požár, při pečení chleba. Vítr jej přenesl na Podvrbí a zachvátil chlévy a stodolu Nepustilovu č. 13 a " skočil " dále na Bednaříkovo humno č. 10. - Po požáru Spurný domek opravil, na stodolu bylo použito cihel a jako krytina použito tašek.

Alois Spurný měl více dětí : Stanislav, ženatý na Hynkové před dvěma lety tragicky zemřel, Frolián - hospodář v Příkazích, Ludmila, provdaná Raušerová ve Skrbeni, Anna provdala se do Náměště,

a syn Václav se svou manželkou Anežkou / z Hulína / převzal domek na Žaběnci. Hospodařil na 6 mírách pole vlastního, držel asi 10 mír pachtů a v roce 1959 vstoupil do JZD.

Dnes je zaměstnán v závodě Zora Olomouc a jeho vedlejším zaměstnáním je správa místního hřbitova.

Synové : Václav - ženatý v r. 1964, manželka A. Šlezerová, bydlí v Bohuslavicích,

Alois - nar. 1945, je vyučen zedníkem,
Pavel - nar. 1948, pracuje ve stavebnictví .

94

Josef Řoutil - 1897,
Bož. Řoutilová 1897.

Rod Řoutilův pochází z Hlušovic, kde se v r. 1855 narodil Fabián - nositel tohoto jména. Do Skrbeně přišel r. 1876 z Horky. Vzal si za manželku Františku Tichou, nar. 1853 ve Skrbeni a to v r. 1876, kdy si koupili od Jana Mrtýnka domek, který sousedil s Kolouškovým a Peřinovým. Požár v r. 1920, kdy vyhořelo celkem 23 domků tuto situaci změnil a domky pak byly postaveny jinak. Fabián Řoutil zemřel v r. 1927, jeho manželka Františka roku 1920. Oba pracovali při pónostech na faře u dp. Vrby - potom na pachttech a fabián i v lese.

Jejich syn - Josef Řoutil - nar. 1897, byl povolán v r. 1915 na vojnu a v I. svět. válce byl na italské frontě, po válce sloužil u pohraničního preporu a půl roku u Hradní stráže v Preze.

Po ohni v roce 1920 byl vyreklemován a jako zedník se ihned pustil do stavby nového domu, který stavěl na subvenci od státu. V roce 1923 se oženil s Boženou Tesárkovou z Vřešovic.

Řoutilovi hospodařili stejně jako jejich otec a v roce 1936 koupili 4 míry pole od Hudcůc. 33, a zemřelý Jan Hloch jim doporučil 2 míry pole.

Vroce 1940 byl Josef Řoutil " totálně " nasazen a benzínové pumpy, kde se řezaly špalky dřeva pro pohon motor. vozidel ... taková válečné řešení . A zůstal tam i když po osvobození tento způsob obsluhy pomínil.

Hospodářské nářadí rozprodal v r. 1950 / Fr. Stejskalovi 4 míry na Nivce, 2 míry do JZD / a v roce 1957 odešel do důchodu.

Josef Řoutil mnoho let pracoval v samosprávě, v letech 1935 až 1939 byl náměstkem starosty za stranu soc. demokratickou.

Jeho nástupcem je dnes v domě bydlící syn - Rostislav Řoutil, nar. 1926, stolař, zaměstnaný jako údržbář u ONV v Olomouci.

Je ženatý - manželka Anna, roz. Absolonová / nar.1928 /, ze Skrbeně .

Deera Jarmila Řoutilová, 1925, provdaná Tomečková, pracuje v Oděvní tvorbě v Olomouci, kde bydlí .-

PŘ

95

Přidalová Julie - 1897, vdova,
Přidalová Marie - 1926, dcera,

Na Vyhnálově v domku č. 95 žije dnes vdova - Julie Přidalová, roz. Dolínková z Příkez. Manžel Matouš Přidal zemřel v roce 1944 ve věku 52 let.

Jeho rodina bydlela původně na Žaběnci v č. 80. a potom se odstěhovala na č. 95., které patřilo Lakomým, blízkým příbuzným Přidalových.

Matouš Přidal byl šikovný a pracovitý člověk, milovník "černého" rybaření, pracoval na poličku i jako dělník. Domek byl velmi stísněný a na malém dvorku postavil si ve dvacátých letech chlév.

V pozdějších letech provedla rodina změny na domku a také tyto chlévy vzaly za své. To se přestalo hospodařit, synové odešli za svým povoláním a vdova do JZD, kde poklízela dobytek a tomuž je věnuje dodnes i když je to ve státním statku.

Dcera Marie - 1926 - svobodná pracuje v Mor. železárnách. Ženatí synové : Přidal Slavomír, vedoucí Masny v Berouně a Božetěch, zaměstnanec Morevských železáren v Olomouci - mají postaveny vlastní komky. Slavomír je prozatím pronajal, Božetěch v č. 234 s rodinou bydlí .-

D

97

Doležel Miroslav - 1926,
Doleželová Božena - 1926,

vlastní domek č. 96, který Miroslav Doležel. sám zedník - "z gruntu" přestavěl a bydlí v něm se svoji matkou :

Julií Doleželovou, nar. 1894, roz. Šichovou z Horky, vdovou.

Také v tomto domku hospodařilo se na pachtě, aby rodina měla obživu zabezpečenou. V roce 1948, kdy se Miroslav oženil s Boženou Vymlátílovou z Olbranic byly pachtě vráceny majitelům a přestalo se hospodařit.

Za nějaký rok dal se majitel do důkladné přestavby a rodina bydlela na čís. 212, v domě, který postavil rolník Klein. Po přestavbě v r. 1958 se Doleželovi vrátili na svůj domek.

Miroslav Doležel pracuje ve stavebním závodě, manželka Božena byla skupinářkou v JZD a nyní pracuje podle potřeby v rostlinné nebo živočišné výrobě státního statku. Z jejich dětí / 4 / je nejstarší syn Miroslav, nar. 1945,

Miroslav Doležel st. byl v roce 1964 zvolen poslancem MNV a pracuje v komisi pro výstavbu .-

98

Svačinka Cyril - 1902,
Svačinková Marie - 1910,

Dům Josefa Svačinky, který do Skrbeně přišel z Ludeřova - také v roce 1920 vyhořel .

Stařeček dnešního majitele byl zaměstnán v Mayově dvoře v Náměšti, otec se jmenoval Josef a jeho manželkou byla skrbenšská občanka Vodičková .

Cyril Svačinka se v roce 1932 oženil s Marií Macháčovou z Chomoutova. Jeho otec, který pracoval na zdejší Dvoře za éry správce Neumannna, zemřel v roce 1925, matka pak v roce 1937. Měli početnou rodinu / 9 dětí / a tak se drželo i pole a bývalo to 10 - 12 měřic.

Když začal zde " hospodařit " Cyril - ponechal si 5 mír jež obdělával do roku 1942. Potah neměl a formanka se jednoduše " oddělala " u rolníka.

Jinak byl Cyril Svačinka v zaměstnání u ČSD a to od r. 1926 - tedy plných 37 roků, neb v r. 1963 " užívá " důchodu . Vypomáhá na státním statku, kde je zaměstnána jeho manželka.

Děti :

Deera Milena, provdaná Smyslová / v roce 1956 / - je bytem ve Chválkovicích - pracuje jako cukrářka,

Anna, nar. 1935 - manžel Otakar Otázka, nar. 1935, mechanik u Správy spojů v Olomouci - sňatek v r. 1961.

Vlastimil Svačinka - 1938 - pracuje v Mor. železárnách, manželka Věra Svačinková - nar. 1941 - roz. Dohnalová z Hynkova / sňatek 1961 / administrativní pracovnice obchodního domu Kolektiv, Olomouc .

Nejmłodším je syn Rostislav - ročník 1951